

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | BR. 5/400 | GODINA XXXVIII | CIJENA 10 KN

SVIBANJ 2019.

“Ja sam kruh života!”

Poštovani čitatelji,

naše župne zajednice ovih dana proživljavaju vjerojatno najljepše vrijeme u tijeku cijele godine. Tome svakako najviše doprinose slavlja primanja sakramenata pomirenja, pričesti i krizme koji se upravo u ovo vrijeme slave u mnogim našim crkvama. To je vrijeme kada naše crkve krasi mnoštvo djece, koje i ne vidimo najredovitije u našim crkvama, ali i odrasle osobe koje bismo rado češće vidjeli. Ovih je dana jedan moj dragi prijatelj, svećenik, ustvrdio kako je jedva čekao da prođe Uskrs pa da se opet vratimo na redovne svete mise, u kojima se stvarno prepoznaće ona zajednica koja je tu uvijek prisutna, a ne samo prigodom velikih blagdana i slavlja. Ja ga u potpunosti razumijem, ali se postavlja i određeno pitanje: a što ako se zatvorimo u male grupe koje su same sebi dovoljne? Što ako se okružimo samo onima koji nam u svemu odgovaraju, koji nas često hvale, ponekad nepotrebno i pretjerano? Možda se ponekad stječe dojam kako nama i nekim našim vjernicima odgovara da nas je manje jer se

možemo baviti samo njima i nije im drago kada mi svećenici poklanjam pažnju i onima koji su možda površni i neredoviti u prakticiranju svoje vjere. Ponekad se čini da bi Bog najprije nas trebao pitati hoće li nekome iskazati dobrotu ili svoju pomoć ili bi upravo nas trebao konzultirati kome će i kada udijeliti posvetnu milost u sakramentima. Zar nisu to isto htjeli pismoznaci i farizeji? Zbog toga je neizmјerno važno sjetiti se Isusove molitve koju čitamo 7. vazmene nedjelje, kako nam svjedoči Evangeliye po Ivanu: „Oče sveti, ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu riječ vjerovati u mene: da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao.“ Ti „oni“ možda su upravo ovih vazmenih blagdana došli čuti našu riječ utjehe i ohrabrenja, našu riječ svjedočanstva Isusova uskrsnuća iako ih možda godinu dana nije bilo među nama. Vjerujem da su upravo sakramenti, koje naša djeca primaju, prigoda da ta Isusova riječ dotakne i one koji nisu onakvi vjernici kakve bismo mi željeli. Posvetna milost, koju pravopričesnici primaju, darovi Duha

Svetoga, koje krizmanici primaju, neće ostati u crkvi nakon slavlja. Ta milost i ti darovi ulaze u naše domove i u naše obitelji. To doista može biti izvanredna prigoda da u našim obiteljima vjera postane djelotvorna. Da duh zajedništva, služenja, požrtvovnosti i ljubavi obogati naš svagdašnji život. To bi trebala biti nakana naših molitava u svim našim župama, pa i onda kada u svojoj obitelji nemamo onih koji ove godine primaju sakramente. Zbog toga se treba suzdržati od nepotrebnih komentara treba li netko biti tu ili ne biti tu, ili komentara o odijevanju i ponašanju djece i mladih, od takvih komentara ionako nema nikakve koristi. Puno bi bilo korisnije postaviti si pitanje kako i na koji način mogu ja biti primjer tim mladim ljudima da gledajući mene, prepoznaju ljepotu i smisao kršćanskoga života. Poštovani čitatelji, u toj nadi da ćemo svi mi s radošću i nadom sudjelovati u slavlјima primanja sakramenata diljem naše Porečke i Pulske biskupije, od srca čestitam svim pravopričesnicima i krizmanicima i neka i njih i nas prati obilje Božjeg blagoslova.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulske biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-342
ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

ladonja@josipturcinovic.com

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisak/Nakladnik

JOSIP TURČINOVIC d.o.o.

Dobrilina 6, PAZIN

Broj i naziv ţiro računa:

ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d. d.

IBAN: HR7023800061147003243

Uplate iz inozemstva izvršiti na:

JOSIP TURČINOVIC d.o.o.

Dobrilina 6, PAZIN

IBAN: HR7023800061147003243

BIC/SWIFT: ISKBHR2X

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: PRVA SVETA PRIČEST

Papa Franjo odobrio hodočašća u Međugorje

VELIK BROJ VJERNIKA IZ CIJELOGA SVIJETA POSJEĆUJE SVETIŠTE U MEĐUGORJU

MEĐUGORJE Papa Franjo donio je odluku kojom odobrava hodočašća u Međugorje, koja će odsada pa nadalje biskupije i župe moći službeno organizirati te neće više biti samo u „privatnom“ obliku kao što je to dosad bilo. Objavili su to na jutarnjoj misi 12. svibnja u župi-svetištu u Međugorju, koje je postalo odredištem milijuna hodočasnika, apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto i mons. Henryk Hoser, apostolski vizitator Svetе Stolice s posebnom ulogom za Međugorje, javlja Vatican News. Papa Franjo odredio je da se mogu organizirati hodočašća u Međugorje „uvijek pazeći da se izbjegava da se ta hodočašća tumači kao priznanje poznatih događaja koji još zahtijevaju ispitivanje od strane Crkve. Treba, dakle, izbjegavati da ta hodočašća na bilo koji način stvaraju konfuziju i dvosmislenost u doktrinarnom smislu. To se odnosi i na pastire svakog reda i stupnja koji žele poći u Međugorje i ondje slaviti ili koncelebrirati na svečan način“, objasnio je novinarima ravnatelj „ad interim“ Tiskovnog ureda Svete Stolice Alessandro Gisotti odgovarajući 12. svibnja na pitanja novinara u svezi s Papinom odlukom. (IKA)

Zamke trijumfalizma

Usvojoj propovijedi na ovogodišnju Cvjetnicu, ili Uličnicu, papa Franjo govorio je o temi trijumfalizma i zamaka koje pobjednički mentalitet na polju duhovnosti može predstavljati za vjeru.

Riječ trijumfalizam dolazi od riječi trijumf, trijumfirati, koja svoj korijen ima u starogrčkom i latinskom jeziku. Grčka riječ „triambos“ označavala je pjesmu iz starih rituala posvećenih grčkom poganskom bogu Dioniziju. U starom Rimu „triumphus“ ima također religijsko, ali i političko značenje: to je bila najveća čast koju je rimski Senat mogao iskazati caru, ili vrhovnom zapovjedniku vojske, nakon što je postigao veliku pobjedu nad neprijateljem. Tada mu je upriličena pobjednička povorka sve do Kapitolija, do srca staroga Rima, gdje bi pobjednik na kraju trijumfalne povorke prinio žrtve Jupiteru i ostalim rimskim božanstvima, ovjenčan lоворovim vijencem. Riječ je postala uobičajena u svakom kontekstu koji se odnosi na pobjedu i slavljenje pobjede. Kršćanstvo se dići pobjedom Krista nad smrću, nad grijehom, nad zamkama zloga. Međutim, postoji razlika u poimanju pobjede u kontekstu kršćanstva, u odnosu na sve ostale, posebno povjesno-političke pobjede. Papa je u svojoj ovogodišnjoj propovijedi na Cvjetnicu pokazao kako mentalitet pravog kršćanina nikad nije trijumfalistički, već ostaje

kristolik – nalik Kristu. Krist je utjelovljenje Božje poniznosti, čak i kada prolazi kroz bitku i veliku pobjedu nad Zlim. Papa Franjo opisao je trijumfalizam ovim riječima: „Trijumfalizam želi doći do cilja putem prečaca, lažnih kompromisa. Želi se popeti na kočiju pobjednika. Trijumfalizam živi od djebla i riječi koji nisu prošli kušnju križa, hrani se sukobom s drugima i sudi im kao da su uvijek gori, manjkavi, promašeni.“ Trijumfalizam je oblik oholosti, ponekad skriven iza maske dobra, vjerna i pobožna čovjeka. Duhovnost obilježena trijumfalizmom pati za izvanjskim očitovanjima masovnosti, moći i društveno-političkog značenja, koji ne prati istinska kvaliteta, već samo želja za nadmetanjem. Papa otkriva da se trijumfalizam zapravo svodi na stalno stanje sukoba, i to s drugim čovjekom, kojem se trajno pronalaze mane i nesavršenosti. Pravi pobjednički mentalitet u duhu kršćanstva nikad neće gaziti drugoga, već ga prihvataći i pružati mu bratsku ruku ljubavi i ohrabrenja. A u odnosu na zlo, u bitku sa zlim i knezom Zla, kršćanin ulazi kao Kristov učenik, koji nasljeđuje svog Učitelja, prepustajući Bogu bitku, u tišini i molitvi. Jer kad mi zašutimo, ali bez gorčine, zlo se razotkriva. Papa Franjo opisao je šutnju u trenutcima kušnje kao čin hrabrosti: „Krotkost šutnje učinit će nas još slabijima, još poniženijima, i onda će đavao razotkriti sam sebe.“

Kad se vodi bitka između dobra i zla, Bog silazi u boj, i treba mu prepustiti tu bitku, poručio je Papa. Cjelokupna biblijska misao o poniznosti sažeta je u Kristovu primjeru: On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego „opljeni sam sebe“, uzevši lik sluge, postavši čovjeku sličan, napisao je Pavao u Poslanici Filipljanima. Ne samo da je Bog postao čovjekom nego se Kristova poniznost očitovala u poslušnosti Ocu. Tamo gdje je mogao pokazati silu, on je pokazao ljubav, gdje je kratkim postupkom mogao sve „staviti tamo gdje im je mjesto“, on je odabrao strpljivost i tražio put do svačijeg srca. Nije bilo ni traga trijumfalizmu u Kristovu djelovanju: sve do samoga kraja kada je, poslušan do kraja, do smrti, dopustio da se u njegovu životu očituje Božja snaga. Božja se pobjeda očitovala nadmašivši sva ljudska očekivanja, stvorila je nov život, novu stvarnost Kristovim uskrsnućem. Tako biva i u našem životu: kad Bogu prepustimo svoje puteve, kad Božja volja postane krajnji kriterij našeg života, On čini velike stvari, nama nezamislive. U usporedbi s njima, trijumfalizmi, užitci u ljudskim nadmetanjima, nisu ništa drugo do podilaženje niskim strastima, čak i kad mislimo da nas vodi dobro. Zato čovjek mora biti budan i prepoznati svoje niske porive te ponizno prepustiti inicijativu Bogu, ljubeći bližnjega i Krista u njemu.

„Uskrs je temelj naše vjere“

**Porečki i pulski ordinarij mons.
dr. Dražen Kutleša predvodio
je misu svetkovine Uskrsa u
porečkoj pravoslavni.**

POREČ U prigodnoj homiliji posvrnuo se na žene koje prve odlaze na Isusov grob i nalaze ga prazna. U izvješćima koja nam donose Evandelja, upoznajemo dinamiku njihova rasta u vjeri, iz tame prema svjetlu. Taj rast raščlanio je u četiri faze. Prvi je trenutak, kada ne nalaze tijelo u grobu gdje bijaše položeno, obilježen je beznađem, zasljepljene tugom ne vide druge mogućnosti. Taj je trenutak obilježen tugom jer nakon svega što se dogodilo, ne mogu mu iskazati ni dužne pogrebne počasti propisane obredom. Ljudi u teškim trenutcima tame, u obiteljskim tragedijama, najčešće interpretiraju najnegativnije i često ne vide druge mogućnosti koje se otvaraju. Isus stoji pokraj groba, ali ga one ne vide jer su zaokupljene svojom tugom, možda ne toliko zbog Isusa, već zato što se čovjek u tim trenutcima pita: „Što će biti sa mnom?“, zaokupljen je brigom o vlastitoj budućnosti. Nadalje, Sveti pismo navodi da je bio jedan potres i da se tada grob otvorio. I u naš život treba doći nekakav potres da nas uzdrma u našoj učmalosti i ravnodušnosti, da vidimo da ništa nije sigurno. U drugoj fazi dolazi im od anđela poziv na odvažnost vjere, anđeo im govori

da krenu prema grobu i da vide da je Isus uskrsnuo. Svi su od njega nešto očekivali i htjeli su biti u prvim redovima za neke svoje interese. Nisu ga shvaćali i nisu htjeli razumjeti što je on govorio, već su samo gledali ovozemaljske stvari. Anđeli ih podsjećaju na Isusove riječi o njegovu uskrsnuću treći dan. I mi trebamo krenuti od naše male vjere prema iskustvu i uvjeriti se da Riječ po kojoj je sve stvoreno, ona nas nadahnjuje, ona nas vodi. I u životu, u međuljudskim odnosima sve se temelji na povjerenju. Vjera je temelj svih međuljudskih odnosa. Kada se to povjerenje naruši, nema više sklada ni u obitelji ni u društvu. U trećoj fazi njihova vjera raste, i mi trebamo krenuti u produbljivanje svoje vjere. Nakon perioda učenja dolazimo do faze kada to znanje trebamo prenijeti ili primijeniti, tada vidimo koliko je naše znanje krhko i nema onoga iskustvenoga elementa. Anđeli pozivaju žene da iskustveno rastu u vjeri, jednako tako pozivaju i nas da trebamo svoju vjeru ohrabrivati, i kada je spoznamo, da je trebamo dalje naviještati. Trebamo prihvativiti i paradoks vjere da mi slušajući vidimo jer se osim na oči moramo osloniti na slušanje temeljem čega se budi vjera. Trebamo rasti i napredovati u svojoj vjeri. U četvrtoj se fazi događa njihov osobni susret s Gospodinom. Nastalo je veliko veselje jer su vidjele Gospodina. Biskup je potaknuo vjernike da se

zapitaju u kojoj su fazi vjere te naglasio da se čovjek trebalo radikalno odlučiti biti za Isusa, ne može biti neutralan. U životu će uvijek biti mnogo sumnji i razočarenja, no jedini koji nas nikada neće prevariti ni razočarati jest upravo Isus, istaknuo je mons. Kutleša. Uskrs je temelj naše vjere i zato u toj vjeri treba nastojati rasti do punine kako bismo se u punini mogli sjediniti s Uskrslim. Tražimo od Isusa da nas prati na našem putu iz tame prema svjetlosti. U tom duhu živimo i vjerujmo. Posvetimo vrijeme i brigu svojim dušama jer je to jedino vrijedno. Neka ovaj Uskrs bude naše životno putovanje iz tame u svjetlost, iz straha u našu vjeru i hrabrost, zaključio je mons. Kutleša.

Na kraju mise katedralni župnik preč. Milan Zgrabić čestitao je svima okupljenima svetkovinu Uskrsa, a učinio je to i na njemačkom i na talijanskom jeziku s obzirom da na misu svetkovine Uskrsa u porečku katedralu dolaze i brojni inozemni gosti koji u Istri tradicionalno provode dane uskrsnih blagdana. Osim na hrvatskom jeziku Evandelje je ovom prigodom pročitano i na talijanskom jeziku, a pročitao ga je trajni đakon iz Biskupije Rimini u Italiji, iz Župe Cattolica, vlc. Antonio Giustini. Misu je pjevanjem uzveličao katedralni zbor, uz orguljsku pratnju Marka Ritoše, a izravan radijski prijenos bio je na Radio Istri i Radio Puli. (Tiskovni ured PPB)

“SANTO SUBITO”

Svojevremeno je papa Benedikt XVI. rekao kako i danas postoji istinsko mučeništvo jer je mučeništvo temeljna kategorija kršćanskog života. Sviest o tome, međutim, uvelike se izgubila u današnje vrijeme. Drugim riječima, kada se radi o priznanju istinskoga mučeništva „in odium fidei“, temeljna kategorija ostaje činjenica da je netko nasilno umro zbog svoje ustrajnosti u vjeri i odanosti Kristu, da su uzrok njegove smrti mržnja prema vjeri, Bogu i Crkvi. Svetost nije povezana s pitanjem je li netko učinio baš sve što mi danas mislimo da je mogao učiniti. Nitko danas ne može sa sigurnošću reći je li ono što mi danas mislimo da je bilo moguće učiniti stvarno prije nekoliko desetljeća bilo moguće. I danas kada netko strada zbog mržnje prema vjeri i Bogu, zaslužuje palmu mučeništva iako je možda takvu smrt mogao i izbjegići. Mučeništvo i svetost kategorije su u kojima temeljnu ulogu igraju sjećanja ljudi, njihov tzv. „sensus fidelium“, svijest mnogih ljudi da je netko stvarno, svojim djelovanjem, zaslužio biti proglašen svetim. Kada je narod na Trgu sv. Petra uskliknuo „Santo subito“ („Svet odmah“), zahtijevajući da papa Ivan Pavao II. bude proglašen svetim, ključan je bio taj „sensus fidelium“, „glas naroda“, i nitko nije pomišljao postaviti pitanje je li taj papa mogao učiniti i nešto više.

Mučeništvo i svetost u Šri Lanki?

Zar bi bilo skandalozno kada bi papa Franjo proglašio svetima sve one ljude koji su stradali na Uskrs u Šri Lanki? Oni su, naime, unatoč svim opasnostima, krvlju posvjedočili vjernost Kristu, otisavši na uskrsnu misu iako su mogli ostati kod kuće u sigurnosti. Možda svi oni nisu bili „andeoski“ čisti u moralnom smislu riječi. Možda su došli tražiti Božji oprost, utjehu, moliti za pomoć, ali svi su posvjedočili svoju spremnost dati i vlastiti život za Boga. Njihova hrabrost u svjedočenju vjere trebala bi biti puno više vrednovana, pogotovo danas kada te hrabrosti nedostaje kod većine kršćana. Tu nisu dovoljni izrazi žaljenja, obećanja moli-

tve za njihove duše, zgražanje nad njihovom sudbinom. Oni mogu, svojim mučeništvom, postati svjetionik današnjim kršćanima. Stoga nije čudno da su se, pogotovo u inozemstvu, pojavili zahtjevi i mišljenje da se na sve te ubijene kršćane primijeni onaj „Santo subito!“ te da bi tim činom Papa pri-donio osvješćivanju mnogih kršćana kako vjera i Bog nisu istine koje se prodaju po niskoj cijeni. Sumnjam da će se to dogoditi, barem ne u dogledno vrijeme, ali je nepobitna istina da su ti kršćani umrli zbog vjernoga nasljedovanja Krista. Zar to nije temeljni razlog nečije svetosti?

Svetost, Stepinac i istina

Stoga u najmanju ruku začuđuje izjava pape Franje kako još nije došao trenutak za proglašenje kardinala Stepinca svetim „dok se ne dozna potpuna istina“. Kakva istina? Stepinac je umro zbog vjernosti Bogu, Crkvi i Sv. Ocu. U svojstvu čelnika Crkve u Hrvatskoj učinio je sve što mu je bilo moguće u spašavanju nedužnih ljudi za vrijeme rata. Postoje nebrojena svjedočanstva, mnoštvo napisanih tekstova nastalih nakon minucioznih proučavanja njegova života i djelovanja od strane raznih stručnjaka, pobožnost Stepincu već se ustalila u Hrvatskoj. Koja to istina nedostaje? Ako patrijarh Irenije ili netko od naših susjeda pozna neku drugi istinu, neka je iznese i dokaže. Ali je više nego očito kako se radi o čistom opstruiranju iz raznih drugih razloga koji nemaju i ne bi trebali imati nikakve veze s pitanjem zaslužuje li netko naslov „svet“. To mi izgleda kao kada bi sada netko, možda iz muslimanskoga okruženja, osporavao svetost i mučeništvo poginulih u Šri Lanki i tvrdio da su umrli od prehlade i da su krivi zato jer su, unatoč opasnosti, išli na misu. Vjerojatno i jest to tako s obzirom da su izostala bilo kakva samokritička izjašnjavanja od strane muslimanskih vođa. A i kršćani na Zapadu ostali su potpuno pasivni, kao da su ondašnji kršćani umrli u nekakvoj poplavi ili epidemiji bolesti. Ako je papa u miru Benedikt XVI., star i umoran, nedavno imao hrabro-

sti objaviti pismo u kojem tvrdi kako se, zbog spolnih zlostavljanja, kriza Crkve pretvara u krizu vjere, sličnu hrabrost očekujemo od pape Franje i Svetе stolice kada je u pitanju prepoznavanje nečije svetosti. U tom pitanju politički pragmatizam nema što tražiti. To je valjda postalo kristalno jasno kada svećenici Pravoslavne Crkve u Bugarskoj nisu pristali zajedno s papom Franjom zajedno moliti, nego su molili u odvojenom prostoru. I to je nekakva istina, zar ne? Možda bi se suradnici pape Franje trebali informirati o tome tko zapravo koči kanonizaciju kardinala Stepinca. Trebali bi biti upoznati s ponašanjem susjedne Crkve i njezinih službenika u Domovinskom ratu, prebrojiti njihove izjave od kojih praktično nijedna ne osuđuje zločine nad nevinim stanovništvom. A ima takvih istina još mnogo. Zar je moguće da neistina ima prevlast nad istinom i kada je u pitanju proglašenje nekoga svetim? Ili bi možda najvažnije bilo imati hrabrosti pogledati istini u oči? Za tako nešto očito ima malo spremnosti pa je logično da umjesto istine prevladavaju predrasude i sva-kojaki politički i politikantski interesi, kojima je pitanje autentičnosti svetosti i mučeništva samo sredstvo ostvarenja nekih drugih ciljeva. Sva sreća što onaj poklik „Santo subito!“, kada je u pitanju svetost Stepinca, već odavno odjekuje u hrvatskom narodu i neće se tako lako ušutkati.

Budni budite, bdijte

Diljem Zapada svjetlo kršćanstva polako se gasi. Neki od ljudi koji danas žive mogli bi doživjeti i smrt kršćanstva u zapadnoj civilizaciji. Po Božjoj će milosti naša vjera vjerojatno nastaviti cvjetati na južnom djelu zemaljske kugle i u Kini, ali ako se ne dogodi dramatičan obrat sadašnjih trendova, u Europi i Sjevernoj Americi ona će posve nestati. To možda neće biti propast svijeta, ali će svakako biti propast jednog svijeta, i samo oni koji se svjesno zavaravaju mogu to zanijekati. (...) Naše je vladajuće osvojio rataborni sekularni nihilizam, a kultura se odlučno okrenula protiv tradicionalnih kršćana. Tješimo se da je takav razvoj događaja nametnut od liberalne elite jer ne možemo podnijeti pravu istinu: američki narod, aktivno ili pasivno, sve to odobrava. Već se godinama, polako ali sigurno, povećavaju građanska prava homoseksualaca i istovremeno smanjuju vjerske slobode vjernika koji ne prihvataju LBGT agendu.

(Rod Dreher: Benediktova opcija).

Ovo opažanje koje se odnosi na Amerikance, nimalo ne treba biti strano nama Hrvatima. I mi isto propadamo u praktično poganstvo, čega su posljedica poremećeni međuljudski odnosi. No, kao da nam nije jasno da to nije nimalo dobro. Kao da nam se čini da se može i bez vjere i bez tradicionalnih vrednota. Ali, progledajmo! Zašto se kod nas možemo još uvijek (ne znamo dokle!) bez straha, čak posve sami, kretati ulicama čak i u pola noći, a po mnogim bogatim i naprednim zemljama, gradovima i mjestima – ne smije se, bez velikoga opreza, ni usred bijela dana? Možda netko misli da je to zbog toga što imamo izvrsnu policiju? Jako se vara! Time ne oma-lovažavam policiju jer policije zapadnih zemalja barem su toliko sposobne

koliko i naša. Odgovor je što kod nas još uvijek u narodu prevladava kultura miroljubivosti, poštenja, odbojnosti prema razbojništvu i pljački, sebičnosti, poštivanja tuđeg života, poštivanja tuđeg vlasništva, susretljivosti, gostoljubivosti. Ali, sve se to ipak gubi i nestaje: malo-pomalo, ali ustrajno. Te su vrijednosti prije svega kršćanske: izgrađene na korijenima katoličke vjere i katoličke kulture. Desetljećima ih se potire. Počelo je s najslabijima i najnemamoćnjima, onima u majčinoj utrobi. Proglasilo ih se „bolesnom izraslinom“ koju treba odstraniti pa ih se masovno odstranjuje e da bi se omogućilo nesmetano uživanje po svim horizontalama i vertikalama ljudskih strasti. Razlog je strašan egoizam, sebičnost. Slijedi obitelj: nemilosrdno ju se lomi i razara. Nema ustanove koja će se kao obitelj brinuti za primjeren odgoj. U obitelji se uče osnove uljuđenoga ponašanja. Kad neko dijete dođe kući ili u posjet ili susretne stariju osobu pa ju ne pozdravi, što je čista izlučina egoizma, ono pokazuje da ta osoba ništa ne vrijedi, nije vrijedna pažnje, časti, podignuta pogleda, na kraju ni života, i lako će ju u nekoj prilici kad odraste, prepustiti nečijem nasilju – jer ta i slične osobe ništa ne vrijede. Uvijek je bilo i bit će problematična ponašanja, ali zlo je i naopako kad osobe problematična ponašanja u jednom društvu prevladaju. Kad prevlada egoizam: jer moj egoizam iskoristiava sve oko mene, tvoj egoizam ruši i mene i sve druge oko tebe. Zato je važno očuvati, zadržati i gajiti kršćanski duh koji gradi zajedništvo i njeguje požrtvovnost. Važno je njegovati kršćansku kulturu. Vanjski zakoni i odredbe, novi zakoni, ne mogu promijeniti zlo ljudsko ponašanje, mogu samo zadržavati zlo da se što kasnije prelige. Treba mijenjati duh, nutrinu,

želju, nakane, a to se čini odgojem. Kršćanske obitelji i zajednice trebaju se probuditi, shvatiti što se događa i da tako ne smije dalje ići. Ne trebaju čekati državu da im ona odredi što i kako činiti, iako se društvo preko javnih medija nameće kao kreator, nego sami započeti ponovno, na suvremeniji način, uvježbavati provjerene odgojne prakse. Svaki se roditelj treba brinuti za svoju obitelj, a ne čekati da to netko drugi u njegovo ime čini. Treba shvatiti da ne smije formaciju svoga djeteta prepušтati školi jer ona se time više ne bavi. Škola je prestala biti odgojna ustanova, ona je samo obrazovna ustanova i, što dalje, tim više, podložna vladajućim ideologijama. Nastavnici se silom prilika, tjerani konkurenjom, bore da „njihova“ djeca postignu što bolje rezultate na natjecanjima. I ta djeca i ne shvaćajući, postaju sebičnjaci kojima je najvažnije postići zadani cilj, gazeći pritom i sebe i druge, ravnajući se po principu da cilj opravdava sredstvo. Zato imamo „djecu genijalce“ i ostale. Pokušava se stvoriti nadomeštak za odgoj putem raznih radionica, ali to nije cijelovit odgoj. Ni klubovi nisu odgojne ustanove, i oni razvijaju samo specifične radnje i odnose koji su im potrebni za uspjeh u njihovu radu. To nije cijelovit odgoj! Roditelji trebaju djecu osloboediti raznih natjecanja zbog kojih nemaju vremena za sebe, obitelj, kulturu i vjeru – jer su preumorni. Nakon nekog vremena svi se čude, roditelji ne shvaćaju što se to dogodilo s njihovom „slatkom“ djecom. Kažu: „Nismo ih tako odgajali!“ Naravno, nisu ih nikako odgajali jer su to očekivali od „nekog drugog“ koji to isto nije činio već je također očekivao od „nekog drugog“ (možda roditelja?). Progledajmo!!!

Cvjetnica u Poreču

Na Nedjelju Muke Gospodnje, 14. travnja 2019., blagoslov maslinovih grančica, procesiju i misno slavlje u porečkoj katedrali predvodio je porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša. Bogoslužje Nedjelje Muke Gospodnje i ove je godine započelo blagoslovom maslinovih i palminih grana na središnjem porečkom trgu, Trgu slobode, ispred crkve Gospe od Andjela gdje je početni dio porečki župni zbor uzveličao otpjevavši pjesmu „Židovska su djeca“. Okupljeni su potom u procesiji krenuli Dekumanovom ulicom i Ulicom sv. Eleuterija do bazilike gdje je misno slavlje biskup predvodio u suslavljusu više svećenika. Procesiju su pjevanjem neokatolickih pjesama animirali članovi neokatolickih zajednica. Nakon čitanja Muke Gospodnje pred-

voditelj je izrekao kratku homiliju u kojoj se posebno osvrnuo na likove, koje se, osim Isusa, spominje u čitanju Muke. Promatrajući njihovo ponašanje, i mi se trebamo zapitati slijedimo li Isusa u našemu svakodnevnom životu ili ga izdajemo. I danas Isus Krist poziva svakoga od nas da se osobno susretнемo s njime i zapitamo se slijedimo li ga ili ga izdajemo. Istaknuo je postupak institucije, farizeja, koji su pogrešno odlučili o njegovoj osudi jer su postupali nepravedno, gledajući svoje interesne. Nisu ga mogli ukrotiti, govorio je istinu unatoč svemu i svima. Bili su to vlastodršci koji žele čuti samo pohvale i povlađivanje, istaknuo je biskup te pozvao okupljene da mole na nakanu dobrih i pravednih upravitelja. Istaknuo je nadalje tri faze koje je prošao Izabrani narod, ali se to može

promatrati i kroz tri faze ljudskoga života: faza poslušnosti, faza duhovne sljepoće te faza suda i propasti, posljedica je to samodostatnosti, neposluha i nepoštivanja moralnih principa. Biskup je pozvao okupljene na molitvu za obitelji kako bi se duhovno i moralno obnovile te kao takve bile osnova duhovne i moralne obnove naroda. Poželio je da Veliki tjedan koji započinje bude svima plodonosan, dobrim djelima i poštenjem. Na kraju misnoga slavlja jedna od porečkih neokatolickih zajednica fotografirala se zajedno s biskupom. Fotografija je uspomena na čin „Redditio symboli“ i simbolično primanje palmine grane što obilježava jedan prijelaz na njihovu putu i poziv na daljnje svjedočenjevjere u vlastitome životu. (G. K.)

Nova slika i relikvijar za 99. obljetnicu rođenja bl. Bulešića

ULanišću, mjestu mučeništva bl. Miroslava Bulešića, njegova 99. obljetnica rođenja, na 4. vazmenu nedjelju, 12. svibnja, dan uoči rođendana, obilježena je posebno svečano: blagoslovljena je nova umjetnička slika Blaženika i relikvijar s relikvijom, osteofragmentom. Relikvijar je postavljen u nov staklen okvir na oltaru Presvetoga Srca Isusova gdje je na dan krvave krizme Blaženik posljednji put služio misu, tek nekoliko trenutaka prije mučeništva. Na zid između toga oltara i prezbiterija na nov mramorni postament te u stakleni okvir dolično je izložen komad zidne žbuke na kojoj se još uvijek nalaze tragovi Mučenikove krvi od trenutka mučeništva. Iznad toga, netom iznad ambona, postavljena je i nova umjetnička slika Blaženika koju je naslikao vlc. Pablo Josue Rubio Barcia, svećenik Porečke i Pulsko biskupije. Novi relikvijar u koji su postavljene relikvije za javno štovanje župi Lanišće poklonio je preč. mr. Ilija Jakovljević, vicepostulator u kauzi za kanonizaciju

bl. Miroslava Bulešića. Nekoliko dana ranije postavljene su i nove informativne ploče na prilaznim cestama u Lupoglavu, iz obaju smjerova, te jedna na prilaznoj cesti Lanišću. Misno slavlje u laniškoj župnoj crkvi sv. Kancijana, Kancijana i Kancijanile predvodio je mons. Ivan Milovan, biskup u miru, uz koncelebraciju desetak svećenika. Među koncelebrantima je bio vlc. Joel Catary, župnik u Kanfanaru, župi gdje je Blaženik služio neko vrijeme prije mučeništva, te vlc. dr. sc. Josip Grbac, rodom iz Lanišća, koji je došao iz Umaga zajedno s punim autobusom hodočasnika. Po autobus vjernika pristigao je još iz Galižane, predvođen župnikom vlc. Joškom Listešom, te iz Kanfanara, s vlc. Catarijem. Osim njih i domaćih vjernika na tom se misnom slavlju okupio velik broj ljudi iz svih dijelova Porečke i Pulsko biskupije. Na početku se, uvodnim pozdravom i ceremonijalnim pojašnjenjem okupljenima, obratio župnik domaćin vlc. Josip Mašina. Nakon ulazne procesije s relikvijama kroz glavna vrata crkve

relikvijar je svečano postavljen na oltar Presvetoga Srca Isusova te je uslijedio blagoslov relikvijara i slike.

Čuvajmo svjedočanstva mučenika XX. stoljeća, koji su položili svoje živote u velikim progonima nacizma, fašizma i komunizma!

U prigodnoj je homiliji mons. Milovan istaknuo da po izloženim tragovima krvi te osobito po relikviji Blaženik ostaje na neki način više tjelesno prisutan u toj crkvi. Lanišće i Svetvinčenat ostaju mjesta koja životom čuvaju uspomenu na našega Blaženika, na njegov divan život, živu vjeru, stamenu nadu, žarku ljubav te na njegovo predanje u mučeništvu, istaknuo je mons. Milovan. Podsjetio je na poziv svetoga pape Ivana Pavla II. kršćanskim zajednicama diljem svijeta da čuvaju svjedočanstva mučenika XX. stoljeća, koji su položili svoje živote u velikim progonima nacizma, fašizma i komunizma. Činile su tako i generacije kršćana prvih stoljeća Crkve, kada su, vođeni upravo dubokim instinktom, (*sensus fidelium*), pokapali

i ljubomorno čuvali tijela mučenika te se okupljali na slavlje Euharistije na njihovim grobovima. Osjećali su da primjere mučenika treba pamtitи, nikako ih ne zaboravljati: oni su biser, oni su najljepši plod vjere, najvjerniji naslijedovatelji Kristovi, zato i uzor za naslijedovanje i veliki zagovornici kod Boga, naglasio je mons. Milovan. Po istom tom vjerničkom osjećaju, *sensus fidelium*, našega naroda bl. je Miroslav odmah nakon svoga mučeništva smatran i čašćen kao mučenik, to je čašćenje po beatifikaciji samo službeno potvrđeno, istaknuo je propovjednik. Naveo je primjer da vjernici isto tako doživljavaju svetim bl. Alojziju Stepinca, na tisuće okupljujući se na molitvi na njegovu grobu. Spomenuo je i primjer 21 mučenika Kopta koje su 2015. u Libiji ubili radikalni ekstremisti, a dvije godine kasnije, po otkrivanju tijela, njima u čast izgrađena je nova crkva u rodnome kraju, njihovih narod spominje s ponosom i srećom zbog njihova mučeništva vjere.

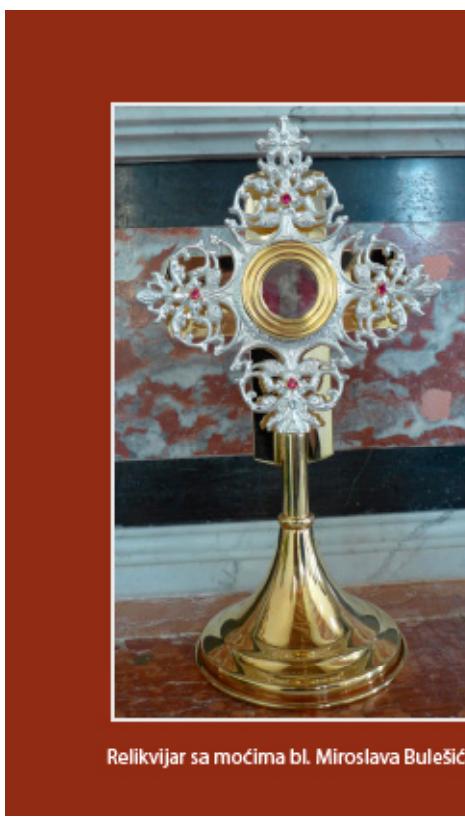
„Moja osveta je oprost.“

I nama je, cijeloj našoj Crkvi, bl. Miroslav, mučenik vjere, ponos i dika. Njegov nam je život nadahnuće i poticaj. Uvijek nas iznova nadahnjuje čitanje njegova životopisa ili njegova Duhovnoga dnevnika. Primjer nam je žive vjere, hranjene molitvom i sakramentima, te dosljedne, hrabre i dnevno prakticirane ljubavi prema bližnjima, bližima i dalekim, nevoljnim i potrebitima, pa i prema neprijateljima, „Moja osveta je oprost.“ Biskup je nadalje istaknuo, u svezi s obilježavanjem obljetnice rođenja Blaženika, na blagdan Gospe lurdske, njegovu posebno predanu i gorljivu pobožnost prema Majci Božjoj: višekratno joj se posvetio, živio trajnu odanost njoj i povjeravao se Marijinu zagovoru u burama i olujama svoga bogoslovskoga i svećeničkog života, istaknuo je propovjednik te naglasio kako je Blaženik posebno pozivao na molitvu Krunice, a pri odlasku iz Kanfanara vjernicima je rekao da će ostati trajno povezani jer „Euharistiju slavite i vi i ja, Majci Božjoj se molite i vi i ja.“ Govoreći o Nedjelji Dobroga Pastira mons. Milovan istaknuo je da je bl. Miroslav bio prava slika Dobroga Pastira, uzoran duhovni pastir. Kako je samo u ratnim godinama u Baderni – mlad i pun žara – obilazio, poma-

gao, tješio, zagovarao ... Okupljao je i hranio vjernike riječu Evanđelja i sakramentima, unatoč prijetnjama i opasnostima, ostajući razborit, ali i hrabar i dosljedan. A u Kanfanaru još pojačava svoj pastoralni rad: uz sve ono redovito, on već 1946. organizira uspješne župne misije kako bi se izlijecile ratne rane i traume u narodu, podsjetio je propovjednik. Biskup je pozvao na molitvu za nova duhovna zvanja: „...molimo u našim obiteljima, župama, molitvenim, ministrantskim i drugim zajednicama, molimo mi svećenici, redovnici, redovnice, treba nam vjera, žar, oduševljenje kakvo je zračio naš blaženik. On neka nas zagovara u ovo velikoj biskupijskoj molitvenoj nakani za nova duhovna zvanja“, naglasio je mons. Milovan. Neka nam svima naš bl. Miroslav, mučenik i blaženik, bude nadahnuće i poticaj na putu vjere i nošenja naših životnih odgovornosti. Neka nas kao naš brat i prijatelj uvijek prati u životu svojim moćnom zagovorom, zaključio je mons. Milovan.

Zahvale

U završnim zahvalama, osim predstavitelju, koncelebrantima i asistenciji, vlč. Mašina zahvalio je i donatorima koji su sudjelovali u postavljanje novih predmeta u crkvi. Spomenuo je Egidija Beata koji je donirao informativne ploče o mjestu mučeništva bl. Miroslava Bulešića koje su postavljene na prilazne ceste. Stakleno kućište za relikvijar i mramorni postament za komad žbuke donirali su anonimni donatori. Zahvalio je i Biskupiji koja je financirala novo ozvučenje u toj crkvi. Svim župljanima upućena je zahvala za uređenje crkve te organizaciju te proslave. Zahvalio je i pulskom sjemeništu „Redemptoris Mater“, bogoslovima i đakonu koji su pomagali u liturgiji, na čelu s prefektom studija vlč. Stefanom Cataldom. Župnik je naglasio sudjelovanje zbara pod vodstvom vlč. Marija Žmaka. Laniški je zbor pojedine dijelove mise otpjevao drevnim laniškim napjevom. Prije završnoga blagoslova biskup je predvodio molitvu bl. Miroslavu Bulešiću, a sve je zaključeno oferom, čašćenjem relikvija Blaženika. Ljubljenjem relikvija Blaženika upravo ondje gdje je on, žrtvom života, dao najuzvišeniji dokaz svoje ljubavi prema Kristu, vjernici koji su ovom prigodom pohodili Lanišće pokazali su duboku vjerodostojnost Tertulijanove

Relikvijar sa moćima bl. Miroslava Bulešića

rečenice da je „krv mučenika sjeme novih kršćana“ te jačinu privlačnosti tога našег svjetlog uzora kršćanskoga idealа. (Tiskovni ured PPB)

INFORMATIVNE PLOČE

LANIŠĆE Uoči obilježavanja 99. obljetnice rođenja našeg Blaženika na glavnoj cesti u Lupoglavlju i na ulazu u Lanišće postavljene su tri informativne ploče o Lanišću kao spomen-mjestu bl. Miroslava Bulešića. Donirao ih je Egidio Beato.

Nič nan ne moru tati, naš Boh je jači

PIĆAN „Zahvalujte Gospodinu jer je dobar, jer je vječna ljubav njegova, zahvalujte Gospodinu jer ...!“, orilo se u pripjevnom psalmu našom glavnem župnom crkvom Navještenja Marijina u Pićnu u svetoj noći Vazmenoga bdjenja. Naš Gospodin Isus Krist uskrsnuo je doista, aleluja! Nije više u grobu, opet je s nama uz oltar, živ, milosrdan, pobjednik svih zala i patnji, pobjednik smrti. Sva su zvona zazvonila i odjeknula s pićanskoga brda svojim zvonom u mračnu, a opet nekako svjetlu noć i najavila pobjedu Dobra. Opel smo radosni i opet sve je nekako dobro, stoga zahvalujmo Gospodinu Bogu. Krist je doista pobjedio smrt u svakom smislu, i to smo tako živo i stvarno doživjeli baš i mi Pićanci. Uvijek je to istina, i svugdje je istina, i bit će navike, ali ove je godine to nešto jače i opipljivije baš u Pićnu.

Na meti župni stan u Pićnu, zgrada i uredi Općine Pićan i druge crkve i župe diljem naše biskupije

U tjednu prije Velikoga tjedna, u travnju o. g., bila je srijeda, zatekla me, naime, ružna i tužna vijest. Baš sam bila na blagajni u jednoj prodavaonici kad me nazvao susjed Rino (onaj na kojega se čovjek uvijek može osloniti, posebno kad je u nevolji) i pitao jesam li čula i što i kako ćemo dalje. „Čula, ča?“ „Ma, za našega gospodina (na našem lokalnom, pićanskom izričaju, župnika, op.a.)“, odgovori mi on nekako teškim glasom, pomalo zamuckujući. „Ne. Ca je?“ „Ma, pokrali su ga, župni stan, sef, veturu zeli i nažgali puli Kukurini, ma nanke ja ne znon ča je sega bilo, ča da ti rečen, slabo velo“, u jednom dahu nabrojio mi je sve te nevjerojatne i šokantne vijesti. Ostalo vjerojatno već zna sva uža i šira javnost. O tomu su izvjestili i gotovo svi mediji, sve naše TV kuće, portali i tiskovine. I nije na meti bila samo pićanska župa, odnosno župni stan i svećenikova osobna imovina, nego i zgrada i uredi Općine Pićan, a kako smo čuli, i druge crkve i župe diljem naše biskupije. Nekako u isto vrijeme u medijima se vrtjela i vijest o požaru na crkvi Notre Dame u Parizu. Onda da je bio požar i u jednoj džamiji. Pa je

došla i tragedija u Šri Lanki. Bože moj, baš sve nekako „prigodno“ za Veliki tjedan i još jedno i ponovno Kristovo trpljenje i sva Njegova muka i patnja, ali i muka i patnja i Njegova naroda zajedno s Njim. Sve tragedije i sva zla i ljudsko trpljenje kad vidimo i slušamo ili čitamo u medijima naravno da nas ne ostavljaju ravnodušnim, ali kad se to dogodi u našoj blizini ili, još gore, nekomu od naših dragih ili bliskih ljudi, onda nas to pogoda puno jače, ta to je tako ljudski. Tako i ova priča s našim župnikom vlč. Antunom Kurelovićem jer radi se i o osobnom napadu na njegovu imovinu, pa onda i na imovinu cijele župe. Tako za nas vjernike imaju važnost kaleži, pokažnice, križevi, poglavito ako oni imaju i neki jači, ne samo povijesno-baštinski značaj nego čisto vjerski. Nema zakona ni propisa koji može opisati i dovoljno vrednovati, premda su to „samo stvari“, jednu pokaznicu u kojoj prebiva živo Kristovo tijelo ili kalež u kojem se oživotvori Njegova predragocjena krv. Neka to tumači kako god tko hoće, ali u tom zločinačkom naumu te su „stvari“ ipak preživjele i čudesno ostale čekati svoga vlasnika. Isto tako, iako se već odavno krađe i provaljuje u crkve i župne kuće, ipak u narodu takve krađe ne bivaju kvalificirane kao ostale, već teže, ružnije i gore, grešnije. A, onda, još i ukrasti župnikov automobil parkiran ispred župne kuće dok on spava zaista mirom pravednika, a ne radi se ni o kakvom skupocjenom astronomski opremljenom „stroju“ sa stotinama konja, ali ni to nije bilo dovoljno, nego ga odvesti na obližnji šumski put i tu zapaliti. Pa nije li to čisto, jezivo, đavolje zlo?! Naravno, đavao napada one najbolje. I neka mi zamjeri tko god hoće i misli što hoće i, da, znam što za svijet, pa i Crkvu znači pariška katedrala, ali meni je bilo tužnije i dublje i teže me pogodio ovaj slučaj s našim župnikom. Nijedna zgrada ne vrijedi koliko jedan čovjek. Baš njega kao žrtvu u svoj toj priči bilo mi je vrlo žao. On je kao jedna velika, živa katedrala, vrednija od svake katedrale, u svakom smislu. „Raspni ga, smakni ga“, zacijelo se ko-

vitlalo u Zlu s barem četiri ljudskolike glave te mračne noći u ipak javnom rasvjetom osvijetljenim mirnim uličicama usnuloga Pićna.

„Ništa im nije sveto“

„Ništa im nije sveto“, uglavnom su se čuli rezignirani zaključci župljana. Zbog toga se u sve uvukao osjećaj nesigurnosti, nelagode i straha. Nemoći. Jer ako to čine župniku i crkvi i Crkvi i ako je to sve učestalije i ako počinitelji ostanu neotkriveni ili otkriveni, ali dvojbeno osuđeni, što onda možemo očekivati mi, „obični“ smrtnici? A on, naš dobar župnik, sve je to podnio dostojanstveno, stoički, bez ijedne naznake svih onih loših osjećaja koji nas prirodno zahvaćaju u takvim situacijama, ma Kristovski. U miru i tišini, sabrano i s ljubavlju, u svome uredu počeo je skupljati i slagati razbacane i ispremiješane, isprolivane papire, papire koji nisu samo to, zapravo su naš identitet. I služio je sv. mise i sve drugo što je potrebno njegovu puku. I zato i puk voli njega pa su se dobri ljudi koji su mu uvijek blizu odmah pobrinuli za njegov prijevoz. Više njih ponudilo mu je svoje vozilo na uporabu koliko god treba, ali je odmah započela i akcija da se našemu župniku nabavi nov automobil. Ne rabljeni, ne na posudbu, nego nov, i to baš onakav kakav je imao. Evo ga, parkiran ispred župne kuće, nov novcat, ista marka kao njegov stari, samo noviji tip. Njegova vlastita skromna ušteđevina, plus župljani, prijatelji bližnji, plus naša općina koja je, iako i sama oštećena u istom harajućem valu, na svojoj sjednici donijela odluku da se uključi u sufinciranje kupnje župnikova nova automobila. Bogu hvala. I zato je i zborna pjesma koja se zaorila uz orgulje s kora u našoj župnoj crkvi u Vazmenoj noći tako dobro i slavljenički zaorila i živim uskrsnim Kristom ujedinila i utoplila naša srca. Nov se život rađa po Kristovu uskrsnuću, nova priroda, novi ljudi, nov auto za našega dobrog župnika. *Ma ča moru ti siroti tati našemu Bogu, kad On je jači?!* (D. Smoković)

STARIE OSOBE I MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

POSLANJE DJEDOVA I BAKA/ nova evangelizacijska mogućnost

Poštovani čitatelji!

Ovo bogato svibanjsko/vazmerno vrijeme posebice nas uzdiže, unatoč svim oblacima i kišama, kojih bi nam bilo i dosta. Stari su govorili, više za ono vrijeme: „Kad u svibnju kiša pada, ima ploda i bez rada!“ No, krenimo mi na naše aktualnosti. Tu je uvijek izazovna nova evangelizacija, što nas ne bi smjelo zasititi. Tu su i aktualnosti, vrijeme slavljenja sakramenata jer crkva je u ovo vrijeme posebice slavljenička. Ali tu je i Svjetski dan obitelji. Sve se to dade tako znalački povezati s TREĆIM NACIONALNIM STUDIJSKIM DANIMA, koji su održani u Šibeniku 26. – 28. travnja ove godine. Sudjelovale su sve nad/biskupije naše domovine, čak i neke udruge. Stoga bio bi pravi propust prijeći preko toga. Bilo je oko 150 sudionika, s izvrsnim predavačima i voditeljima grupa. Dr. Ana Štambuk, sveučilišna prof. u Zagrebu, dr. Vladimir Dugalić, moralist, dekan KBF-a u Đakovu i pastoralni vikar za grad Osijek. Tu je i dr. Gordana Črpić, sociolog, zaposlen na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u Zagrebu i drugi uz primjerene voditelje radionica, među kojima je i naša suradnica iz Istre, Štefanija Prosenjak-Žumbar iz Labina. Iz Istre

bili smo: dvoje stručnih suradnika, jedan bračni par i svećenik koji ovo piše. Smješteni u Katoličkom školskom centru u Šibeniku, bili smo kao u obitelji, kao doma. Uz petnaestak svećenika susret su pratili i u njemu sudjelovali: mons Mate Uzinić, biskup dubrovački i predstojnik Vijeća HBK-a za život i obitelj, i, naravno, domaći biskup mons. Rogić. To je dobro znati jer time započinje NOVI TROGODIŠNJI OBITELJSKI CIKLUS, koji vodi prema trećem Hrvatskom nacionalnom susretu obitelji u Ludbregu 2021., ako Bog da. Već sada oglašavamo temu koja treba najprije odjekivati u našim biskupijama kao pripravni hod, posebno tijekom pastoralne 2019./20 godine. No, posebno nas zanosi predložena tema: *Starije osobe i međugeneracijska solidarnost/poslanje djedova i baka*, koja se obraća ŠIROJ, POTPUNIJOJ OBITELJU, u kojoj su prisutni, ne samo roditelji i djeca nego i djedovi i bake premda je dobro da oni, na katu ili u blizini, imaju svoj stan, ali u zajedničkom obiteljskom ozračju. Tematika će se obradivati, vjerujem, i na ovim stranicama, posebno od jeseni dalje. Zasad bih samo naglasio da i ne slutimo kakvo su BOGATSTVO djedovi i bake u obiteljskom, društvenom životu, samo ako stvari znamo pravo posložiti. To ima velik značaj za nas

svećenike i vas muževe i žene u obitelji. *Ima to značaj i za novu evangelizaciju.* Evangelizacija je živo prenošenje Evandjela, iskustva življene vjere, a tko to može bolje od zrelih vjernika s iskustvom djeda i bake. Kolika djeca podržavaju vezu s Crkvom, upravo zahvaljujući djedovima i bakama! Ali tu je ne samo vjerničko nego i zrelo ljudsko iskustvo. U svakom slučaju, prisutnost i blizina djedova i baka u obiteljskom, društvenom i crkvenom životu nova su mogućnost. Želite li nešto lijepoga već sada od toga doživjeti, gledajte svoj život, vidite svoje godine kao dar za darivanje s onima s kojima živate te prakticirajte, bez škrtarenja, riječi pape Franje:

MOLIM! OPROSTI! HVALA!!!

I prigodna obavijest obiteljima:

U NEDJELJU, 23. LIPNJA 2019.
ORGANIZIRAMO OBITELJSKI SUSRET,
PIKNIK U VALBANDONU/
Fažana.

Okupljanje u 16.30 h, misno slavlje 17.00 h, prigodan program 18.00 h /
Priredba na temu Stariji i mlađi/djeca,
zajednički domjenak u lijepu krajoliku
Valbandona, druženje, pjesma.

Dobrodošli!

Vijeće za obitelj, Obiteljski ured: M.
Koren – M. Pranjić

Misa posvete ulja u Poreču

Misu posvete ulja, tradicionalno na Veliki četvrtak ujutro porečki i pulski ordinarij mons. dr. sc. Dražen Kutleša predvodio je 18. travnja u porečkoj katedrali, uz koncelebraciju biskupa u miru mons. Ivana Milovana i devedesetak svećenika prezbiterija Porečke i Pulsko-biskupije. Nakon pripremanja u povijesnoj dvorani Episkopija svećenici i biskupi su u procesiji kroz povjesni atrij ušli u prvostolnu istarsku crkvu.

Biskup je na početku mise, uobičajeno, istaknuo te ujedno čestitao svećenicima koji će ove godine obilježiti svoje svećeničke jubileje, kao i okrugle obljetnice svećeništva: 50 godina svećeništva proslaviti će vlč. Ivan Kramar i vlč. Stipan Mišura, srebrni jubilej vlč. Mirko Vukšić, 40 godina svećeništva navršava vlč. Franjo Matoic, vlč. mr. Lino Zohil 30 godina svećeništva, vlč. Joel Cattary 20 godina svećeništva te vlč. Rikard Lekaj i vlč. Nikola Mladineo 10 godina svećeništva. Biskup im je zaželio da ih Bog uzdrži u zvanju i da budu primjer mlađim svećenicima. Na početku

homilije biskup je svećenike pozvao na „razmišljanje o vjeri u uskrsnuće koju smo pozvani naviještati u svom svećeničkom djelovanju“. „Svi uskrsni tekstovi prikazuju apostole i druge učenike kao one koji su na putu koji vodi prema razumijevanju uskrsnoga, no“, istaknuo je biskup, „prekrasan primjer puta do vjere u uskrsnuće jest onaj Marije Magdalene koja započinje svoj put vjere u uskrsnuće s nakanom dovršenja propisanih pogrebnih obreda oko Isusova mrtvog tijela, ali koji završava priznanjem da je vidjela „Gospodina“. Biskup je satkao homiliju prateći njezin put u tim dramatičnom trenutcima, kako je to opisano u Evandželju po Ivanu, te istaknuo ono čemu nas njezin put može naučiti o našem vlastitom putu prema vjeri. Ona na Isusovu grobu putuje od straha do vjere. Prva od pet faza toga puta jest uznemirujući strah, nakon Isusove muke koju je vidjela, tuga ju je zatvorila u najnegativnije moguće tumačenje svih pitanja koja ju muče. Često se to događa i ljudima te zbog fokusiranosti na ono negativno ne uspiju vidjeti nove mogućnosti koje se pojavljuju. Pitanje anđela: „Zašto

plačeš?“ izjava je, više nego pitanje, kojom ju želi potaknuti na razmišljanje zašto plače nad praznim grobom. Kao i ljudima inače, žalost joj oduzima sposobnost da vidi druge mogućnosti, druga tumačenja, rekao je biskup. Nadalje, ona ne prepoznaće Isusa koji se njoj prvoj ukazuje. To je druga faza njezina puta prema vjeri, duhovna sljepoća u kojoj ljudi često žive.

„Jedan je od paradoksa naše vjere da učimo vidjeti slušajući, tj. da vidimo slušajući“

„Gospodin ne prestaje biti među nama samo zato što ga ne možemo prepoznati“, naglasio je propovjednik. Njezina vjera započinje čuvši Isusov glas, izgovaranjem osobnoga imena on oživljava njezinu vjeru. To je treća faza, početne vjere. „Jedan je od paradoksa naše vjere da učimo vidjeti slušajući, tj. da vidimo slušajući“, istaknuo je biskup. Pretposljednja faza razvoja vjere Marije Magdalene jest faza nejasnoga fokusa. Nakon što je prepoznala Isusa, ona ga želi zadržati, onakvim kakvim ga pamti iz prošlosti i biti uz njega. No, Isus uzlazi k Ocu i mi ga moramo dublje shvatiti dok smo na putu vjere, moramo dopustiti Gospodinu da se

uzdigne na našem osobnom putovanju do vjere u uskrsnuće. U petoj fazi razvoja svoje vjere, punine vjere, Marija Magdalena govori: „Vidjela sam Gospodina“ što znači: „Vidjela sam Isusa, koji je Gospodin i Bog, On je uskrsnuo i uzašao, i dao mi je riječ za vas obdarenu punim autoritetom.“ „To je istinska vjera. Ne samo da vidimo mrtvo tijelo koje se vraća u život, nego i da vidimo tko je On uistinu, Gospodin, Kyrios“, naglasio je propovjednik. „Marija Magdalena učinila je put od straha do vjere“, nastavio je nadalje biskup. Počela je tražiti mrtvo tijelo koje je trebalo pomazati. Završava tako što je dala zrelu uskrsnu izjavu: „Vidjela sam Gospodina.“ To je doista Isus koji je uskrsnuo u istom tijelu. Ali On se proslavlja i sada u potpunosti pokazuje očitovanja svoje slave kao vječni Sin Božji i Sin Čovječji. Doći na uskrsnu vjeru ne znači samo vidjeti Isusa iz Nazareta koji je uskrsnuo od mrtvih, već još više gledati kao je on Gospodin slave. Marija je obavila svoje putovanje. Položila je ispit vjere. Jesi li se ti uopće uputio na taj put? Ili si još u strahu? Što je s tobom? Što je s tvojom vjerom u uskrslog Gospodina? „Razmisli!“ rekao je biskup obraćajući se okupljenim svećenicima i puku. Prije završnoga blagoslova biskup je izrazio zahvalnost „svećenicima koji djeluju ovdje u Istri, u Porečkoj i Pulskoj biskupiji, svakodnevno, žrtvujući sebe samozatajno i u patnji. Znajte da sve to Bog vidi, i to je naš poziv. Stoga želim u svoje osobno ime i uime biskupije zahvaliti svećenicima i redovnicima za sve žrtve i sav trud koji ulažu u ovoj biskupiji.“ Posebno je čestitao svećenicima Neokatolickog puta čije je četrdesetogodišnje djelovanje u Istri nedavno obilježeno. „Neka Bog sve nas skupa, zajedno sa svih strana, blagoslovi da možemo biti plodonosni i da možemo donijeti plod, i da naša vjera, i ako je u strahu, prijeđe u svjedočanstvo. Želim sebi i svima vama da nam Bog da tu snagu da možemo pogledati očima vjere i vidjeti uskrsloga Gospodina onakvoga kakav on jest, a ne onakvoga kakvog ga mi želimo vidjeti. I zato, draga braćo svećenici, idite i naviještajte Gospodina jer zato smo mi ovdje, to je naša dužnost, da idemo po svem svijetu i naviještamo Njegovo Kraljevstvo“, zaključio je mons. Kutleša. (Tiskovni ured PPB)

Bog prilazi čovjeku – Prenošenje Božanske objave

74 Bog „hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine“ (*Tim 2,4*), to jest spoznanja Isusa Krista. Potrebno je zato da se Krist navješće svim narodima i svim ljudima i da na taj način Objava dospije sve do na kraj svijeta: *Bog je predobroštivo uredio ono što je objavio za spasenje svih naroda, ostane odvijeka neiskvareno i da se prenosi svim naraštajima.*

851 Razlog misija. Crkva je uvijek ispunjavala obvezu i crpila snagu svoga misijskog zanosa iz Božje ljubavi prema svim ljudima: „Ljubav nas Kristova obuzima“ (*2 Kor 5,14*). Uistinu, „Bog hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine“ (*1 Tim 2,4*). Bog hoće spasenje svih po spoznanju istine. Spasenje je u istini. Oni koji su poslušni poticaju duha istine, već su na putu spasenja, ali Crkva, kojoj je ta istina povjerena, mora njihovoj želji ići ususret da im je ponudi. Upravo jer vjeruje u sveopći naum spasenja, Crkva mora biti misionarska.

75 „Krist Gospodin, u kome se dovršava sva objava višnjega Boga, dao je apostolima nalog da Evandelje, koje je, unaprijed obećano prorocima, On sam ispunio i svojim ustima proglašio – propovjedaju svima kao vrelo svekolike spasonosne istine i moralnoga reda uvođeći ih u zajedništvo božanskih darova.“

171 Kao „stup i uporište istine“ (*1 Tim 3,15*) Crkva vjerno čuva „vjero koja je jednom zauvijek predana svetima.“ (*Jd 3*) Ona čuva spomen Kristovih riječi i ona od naraštaja do naraštaja prenosi isповijest apostolske vjere. Kao što majka uči djecu govoriti, a time i shvaćati i drugima prenositi informacije, i nas Crkva, naša Majka, uči govoru vjere da nas uvede u razumijevanje i život vjere.

76 Prema Gospodinovoj zapovijedi Evandelje se prenosi dvojako:

- *usmeno*: „Apostoli su usmenim propovijedanjem, primjerima i ustanovama predali ono što su i primili iz usta, drugovanja i djela Kristovih ili naučili pod utjecajem Duha Svetoga“;

- *pisano*: „Apostoli i apostolski muževi (ljudi njihova kruga), nadahnuti istim Duhom Svetim, poruku su spasenja izrazili pisano.“

77 „Da se Evandelje u Crkvi bez prekida uščuva neiskvareno i živo, apostoli su kao nastavljače ostavili biskupe, predajući im svoje vlastito učiteljsko mjesto.“ „Apostolsko se propovijedanje, na osobit način izraženo u nadahnutim knjigama, moralo neprekinitim nastavljanjem sačuvati sve do dovršenja vremena.“

861 „Da se povjerenju im poslanje mogne nastaviti poslije njihove smrti, apostoli su, kao oporučku, predali dužnost svojim neposrednim suradnicima da od njih započeto djelo dovršavaju i učvršćuju, preporučujući im da paze cijelo stado, u kojem ih je Duh Sveti postavio da upravlju Božjom Crkvom. Zato su odabrali takve ljudi, a zatim odredili njihovu službu, kad ovi umru, preuzmu drugi prokušani ljudi.“

78 To živo prenošenje zbiva se po Duhu Svetom i, ukoliko je zasebno od Svetoga pisma, mada s njime ipak najuže povezano, naziva se „Predajom“. Po njoj „Crkva u svom naučavanju, životu i bogoštovljvu postojano održava i svim naraštajima prenosi sve što ona jest, sve što vjeruje.“ „Naučavanje Svetih Otaca svjedoči o životvornoj prisutnosti te Predaje: njezino se bogatstvo slijeva u djelovanje i u život Crkve vjernice i moliteljice.“

174 „Iako su u svijetu jezici raznoliki, sadržaj je Predaje jedan te isti. I nemaju druge vjere i druge Predaje Crkve osnovane u Germaniji, ni one u Iberu ili Kelta ili one na Istoku, u Egiptu, u Libiji, ili one koje su u središtu svijeta.“ „Istinit je, dakle, i pouzdan navještaj Crkve jer ona cijelome svijetu pokazuje samo jedan put spasenja.“

1124 Vjera Crkve prethodi vjeri vjernika, koji je pozvan da uz nju prione. Kad Crkva slavi sakramente, isповijeda od apostola primljenu vjeru. Odatile stara izreka: *Lex orandi, lex credendi*. Zakon molitve zakon je vjere. Crkva vjeruje onako kako moli. Liturgija je sastavni dio svete i žive predaje.

2651 Predaja kršćanske molitve jest jedan od oblika rasta Predaje vjere, što biva osobito promatranijem i proučavanjem vjernika, koji u srcu čuvaju događaje i riječi nauma spasenja te dubokim poniranjem u duhovne stvarnosti koje iskustveno proživljavaju.

79 Na taj način sebedarje što ga je Otac izvršio po svojoj Riječi u Duhu Svetome, ostaje prisutno i djelotvorno u Crkvi: „Bog, koji je jednoć progovorio, bez prekida razgovara sa Zaručnicom svoga ljubljenoga Sina; i Duh Sveti, po kojem se živa riječ Evandelja razliježe u Crkvi i po njoj u svijetu, uvodi svoje vjerne u svu istinu te čini da u njima obilno stanuje riječ Kristova.“

(*Pripremio BiB*)

Hodočašće Slovenijom

Župa sv. Pavla iz Pule i ove je godine hodočastila, no ovoga puta izvan granica Hrvatske, u susjednu Sloveniju. Dana 27. 4. 2019. u ranim jutarnjim satima zaputili smo se prema sjeveru Istre u smjeru Ljubljane k Marijanskem narodnom sjetištu Brezje. Dočekao nas je prekrasan proljetni dan. Najprije smo se zaputili prema bazilici Marije Pomoćnice unutar koje se nalazi prekrasan pozlaćen oltar njoj posvećen. Pomolili smo se prije početka svete mise, predvođene našim župnikom Milanom Mužinom. Svetu misu uveličali su ministri i zbor predvođen orguljašem Goranom Pitincem. Slobodno vrijeme iskoristili smo za osobne molitve unutar crkve i ugodnu šetnju kroz svetište okruženo visokim Alpama. Tisuće hodočasnika dolazi k Mariji osjećajući se prihvaćeno i dobrodošlo. Svetište je povezano s mnogim čudesnim fizičkim i duhovnim ozdravljenjima do današnjega dana. Mjestom vlada neopisiv mir te se povezanost s Marijom može znatnije osjetiti. Sljedeća je destinacija bila samostan kartuzijanaca u Pleterju. Turistički posjeti nisu dopušteni unutar zidina s obzirom da je riječ o jednom od najstrožih samostana, bez utjecaja vanjskoga svijeta, u kojem monasi slijede Isusa Krista životom koji je potpuno posvećen kontemplaciji. Vidjeli smo staru gotičku crkvu unu-

tar koje smo pogledali multimedijijski program o povijesti kartuzije i životu kartuzijanaca. U blizini crkve nalazi se prodavaonica u kojoj prodaju vlastite proizvode s obzirom da sami obrađuju ogromne površine plodne zemlje. Uzgajaju vinovu lozu, voće, stoku, pčele i slično. Okolicu samostana karakterizira iznimski mir i prekrasna, očuvana priroda. Veliko hvala našem župniku vlc. Miljanu Mužini koji svake godine revno organizira prekrasna hodočašća, našoj časnoj sestri Mirti koja vrlo duhovno iz srca predvodi molitve na svakome našem putu i hvala vikaru vlc. Goranu Levaku na pratići i dodatnoj pomoći. Najviše hvala Bogu i Mariji koji nas uvijek neumorno vode.

Njima na čast i slavu možemo izmoliti prekrasnu molitvu posvećenu Mariji Pomoćnici koju smo upoznali tijekom ovoga hodočašća.

*Marijo Pomoćnici,
Spasiteljeva i naša majko,
Ti znaku nade i utjehe
putujućemu Božjem čovječanstvu!
Od tebe ištemo snagu
kako bismo postali
neumorni graditelji
pravednosti, mira i ljubavi u svijetu.
Marijo Pomoćnici,
ostani s nama i moli za nas!
Amen.*

Ana Okmaka

70. obljetnica orguljaške službe Mirka Otočana

UMAG Kada netko gotovo cijeli svoj život, tijekom 70 godina života, posveti aktivnom služenju Crkvi uljepšavajući liturgiju sviranjem orgulja, to je zaista velik povod priznanja i zahvale. Tako se g. Mirko Otočan, praktično od svoje 15. godine kada je po prvi put sjeo za orgulje, od njih nije odvajao. Za lijepa i ružna vremena, na velike blagdane, nedjeljom, pa često i svagdanom, vodio je svojim sviranjem pjevanje u crkvi. Najveći dio svoga orguljaškog vijeka proveo je u Savudriji i Umagu. Župa Umag u znak zahvalnosti uručila mu je Apostolski blagoslov pape Franje koji mu je stigao iz Rima. Papa Franjo time je pokazao kako bi Crkva uvijek trebala nastojati odati priznanje ljudima laicima koji su svoj život posvetili Crkvi. Takva priznanja nisu samo nagrada njima samima koji su ih zaslužili. Ona bi trebala biti poticaj svima ostalima da se predanje založe u službi Crkve te svojim talentima kojima ih je Gospodin obdario rade na oduševljavanju ljudi za Crkvu, vjeru i Boga. A gospodinu Mirku Otočanu možemo samo zahvaliti i poželjeti da još dugo godina svojim tonovima oplemenjuje život svoje župe. (J. G.)

„Živjeti kršćanski, bez trikova i kompromisa“

Porečki i pulski ordinarij mons. dr. sc. Dražen Kutleša predvodio je obrede Velikoga petka u pulskoj katedrali. Nakon čitanja Muke, u kojoj je ulogu Isusa čitao đakon Zoran Cetinić, biskup se u prigodnoj homiliji na poseban način osvrnuo na susret i odnos Pilata prema Isusu. On, guverner, predstavnik okupatorske rimske vlasti, iako ima vlast oslobođiti Isusa i, upozoren neobičnom snom svoje supruge to nastoji učiniti, ipak izbjegava preuzimanje odgovornosti jer ne želi narušiti diplomatske odnose s lokalnim vjerskim vodama kako mu to ne bi negativno utjecalo na profesionalno napredovanje u hijerarhiji rimske vlasti. Nakon što ga je supruga upozorila na vrlo neobičan san glede Isusa, nastojeći kategorizi-

rati Isusov pravosudni predmet kao židovski spor teološke naravi, a želeći ga oslobođiti, šalje Isusa Herodu, koji nema vlast osudititi ga na smrt. To je prva faza susreta u kojoj Pilat nastoji izbjegići susret Isusom. Biskup je pozvao okupljene da se zapitaju kako često i u kojim okolnostima oni izbjegavaju susret s Isusom. U drugoj fazi Pilat mu nudi kompromis, no Isus ostaje onaj u kojega mi i danas vjerujemo, bez kompromisa. Mi, ljudi, vrlo često u životu pristajemo na kompromise, negirajući ili skrivajući svoju vjeru u Isusa, kako bi nam bilo lakše u praktičnim, zemaljskim okolnostima. U trećoj fazi Pilat pokušava upotrijebiti židovski običaj puštanja jednoga zatvorenika o blagdanu Pashe kao vrlo inteligentan trik da oslobođi Isusa,

istaknuo je propovjednik. No, svjetina bira da oslobođen bude Baraba. Na kraju, činom pranja ruku, Pilat odbija odgovornost za Isusovu osudu na smrt. Ali on, jedini koji može odlučiti o Isusovu oslobođanju, to ne čini iz koristi. Ipak, u povjesnoj memoriji, on tu odgovornost ne može izbjegići jer ostade zapisano da je Isus osuđen i razapet „pod Poncijem Pilatom.“ Mnogi se danas ne žele susresti s Isusom, žele ostati po strani, promatrati, no čovjek mora u životu donijeti odluku, ne koristiti trikove i kompromise u cilju osobne koristi i promidžbe, već hrabro zastupati kršćanska načela i sukladno njima djelovati, zaključio je mons. Kutleša. Obrede Velikoga petka pjevanjem je popratio katedralni zbor pod ravnanjem Elene Roce. (G. K.)

Krizmanici hodočastili u Zagreb

BARBAN Na blagdan sv. Jurja, 23. travnja, 48 krizmanika iz župa Barban, Cere i Sutivanac, uz pratnju župnika vlč. Benarda Jurjevića i vlč. Juru Purkića, hodočastilo je u zagrebačku pravoslavnicu, bl. kardinalu Stepincu u pohode.

Obilježeni 6. Dani biskupa Jurja Dobrile

Na 207. obljetnicu rođenja, 16. travnja 2019. godine, predavanjima, svetom misom zahvalnicom, polaganjem cvijeća i svijeća ispred rodne kuće, prigodnim glazbenim programom i recitacijama iskazana je počast i zahvala velikom biskupu i hrvatskom istarskom preporoditelju dr. Jurju Dobrili. Svečanost su priredili Župa sv. Lucije Pazinske i Bratovština Hrvatska Istra.

Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile Pazin i OŠ Vladimira Nazora Pazin – PŠ Tinjan

Prvo predavanje za više od 150 učenika Gimnazije i strukovne škole Jurja Dobrile pod nazivom *Juraj Dobrila – istaknuti biskup, dobročinitelj i znameniti preporoditelj istarskih Hrvata* održala je dr. sc. Maja Polić iz Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Odjek za povijesne i društvene znanosti u Rijeci. Nakon predavanja ravnatelj Gimnazije i strukovne škole Jurja Dobrile Josip Šiklić, učenici, predavači i

organizatori ove svečanosti položili su cvijeće ispred biste biskupa Jurja Dobrile u parku Istarskih velikana u Pazinu. Zatim je dr. sc. Maja Polić predavanje o biskupu Jurju Dobrili održala i za učenike viših razreda OŠ Vladimira Nazora Pazin – PŠ Tinjan. Slijedilo je predavanje za učenike četvrtih razreda (maturante) Gimnazije i strukovne škole Jurja Dobrile o hrvatskom filozofu Frani Petriću, pod nazivom *Što još možemo naučiti od Frane Petrića* koje su održale dr. sc. Aleksandra Golubović s Filozofskoga fakulteta u Rijeci i dr. sc. Maja Polić.

Sv. Lucija Pazinska i rodni Ježenj

Svečanost je nastavljena na području njegove rodne Župe sv. Lucije Pazinske i u njegovu rodnom Ježenju. Svetu misu u crkvi sv. Lucije u istoimenoj župi za pok. biskupa Dobrili i sve pokojne iz njegova roda slavio je domaći župnik Željko Zec, uz koncelebraciju vlač. Mladena Juvenala Milohanića. Sv. misu glazbeno su animirali dječji zbor „Mali od sv. Jurja“, pod ravna-

njem gđe Vesne Drndić, i kantautor Davor Terzić sa suprugom Vesnom iz Rovinja. Nakon sv. mise svečanost je nastavljena kod kamenoga reljefa ispred rodne kuće biskupa Dobrile. Tu se nazočnima najprije obratio vlač. Zec, koji je istaknuo zadovoljstvo da se svake godine okupljamo na ovaj dan i održavamo živo sjećanje na sve žrtve i napore koje je Juraj Dobrila uložio tijekom života za buđenje i očuvanje hrvatskoga identiteta u Istri. Prisutnima se potom obratio dr. sc. Željko Mrak uime Bratovštine Hrvatska Istra istaknuvši kako je Hrvatski katolički pokret u Istri plod posijana sjemena u brazdi biskupa Jurja Dobrile. Sve je to pretočio u djelo krčki biskup Antun Mahnić, koji je nastojao da se kršćanska načela zadojena hrvatskim duhom udahnu čitavoj hrvatskoj Istri. Cvijeće su uime Župe sv. Lucije Pazinske i Bratovštine položili mladi Ježenjci Josipa Ferenčić i Robert Kotiga, uz upaljene svijeće koje su nosili Ena Baraćić i Andrej Kotiga. Uime IKD-a „Juraj Dobrila“ buket cvijeća položio je

predsjednik Društva vlč. Mladen Juvenal Milohanić. Program se nastavio u dvorištu ispred same rodne kuće stihovima koje je za 100. obljetnicu rođenja 1912. godine napisao Ante Belanić, a pročitala ih je Mirjana Ferencić, koja je i najavljuvala ostale izvođače. Tu su između ostaloga Katarina Mišetić i Lucija Krizmanić pročitale dio prvoga pastirskog pisma koje je Dobrila kao novopostavljeni biskup uputio svojim vjernicima u Istri. Tijekom programa svečanost su pjesmama popratili bračni par Terzić i dječji zbor „Mali od sv. Jurja“. Svaka odgovorna funkcija koju neki pojedinac obnaša nosi sa sobom i teškoće. Biskup Dobrila bio je od 1861. godine zastupnik u Carevinskom vijeću u Beču, kao i zastupnik u Istarskom saboru u Poreču. Vjekovna borba za obespravljeni većinski hrvatski narod u Istri često je nailazila na žestoka protivljenja Talijana. Sara Žufić pročitala je izvještaj s jedne sjednice iz Poreča koja se održala 1863. godine kada je biskup Dobrila podržao župnika Jurinca koji je predložio da se saborski zaključci tiskaju i na hrvatskom jeziku, a ne samo na talijanskom. Grupa recitatora razveselila nas je prigodnim šaljivim recitacijama koje su govorile o seoskom životu prije više desetaka godina. Nastupili su: Edi Lakošeljac, Marin Ladavac, Ana Erman i Sara Žufić. Godine 1875. umire tršćanski biskup Bartolomej Legat, biskup Dobrila napušta Poreč i odlazi u Trst na ispraznjeno biskupsko mjesto te postaje tršćansko-koparski biskup i tu službu obnaša do smrti 13. siječnja 1882. godine. Ondašnji zapis o Dobrilinu rastanku s Porečom pročitali su nam Mila Krizmanić i Dragan Žufić. Nakon njih nazočnima se obratio vlč. Milohanić pohvalivši župnika Zeca za brigu i skrb koje je uložio u očuvanje i održavanje Dobriline baštine u Ježenju. Ispred društva IKD „Juraj Dobrila“ zahvalio je Gradu Pazinu, Muzeju i Državnom arhivu u Pazinu za dosadašnju skrb oko Dobriline rodne kuće. „Danas obilježavamo dan našega istarskog velikana i neka nam njegov život, djelo i riječi budu za primjer, na čast i ponos“, zaključio je vlč. Milohanić. Svečanost je priveo kraju župnik Zec zahvalivši svima koji su imali udjela u organizaciji ovogodišnje proslave. Izrazio je zadovoljstvo da je otkup Dobriline imanja od strane Župe doveden gotovo do samoga kraja i da se sljedeći tjedan potpisuje posljednji ugovor s Gradom Pazinom, kojim bi službeno cijeloviti vlasnik postala Župa sv. Lucije Pazinske. „Naravno da pred nama sada stoe nove brige oko uređenja spomenutoga imanja i dotrajalih građevina, no ne bojimo se izazova kada među nama vidimo toliki broj djece i mladih koji će znati slijediti i vrednovati Dobrilinu žrtvu i trud. Neka nas u tom nastojanju vode duh i djelo našega biskupa Jurja Dobrile“, zaključio je župnik Zec. Nakon što su se svi nazočni počastili pićem i kolačima na poznatoj „Ježenjskoj šterni“, program se nastavio u župnoj dvorani na Starom Pazinu gdje je dr. sc. Maja Polić održala zanimljivo predavanje o životu i radu biskupa Dobrile. Time je zaključena ovogodišnja proslava 6. Dana biskupa Jurja Dobrile. (Mirjana F.)

Obljetnica rođenja obilježena ispred Blaženikove rodne kuće

ČABRUNIĆI U subotu, 11. svibnja, dva dana ranije, 99. obljetnicu rođenja bl. Miroslava Bulešića, njegova je rodna župa, Svetvinčenat, obilježila koncelebriranim misnim slavljem na trgu ispred Blaženikove rodne kuće u selu Čabrunići. Ondje je, nedaleko ulaza u dvorište obitelji Bulešić, pored kapelice koja je postavljena prigodom beatifikacije, ove godine misno slavlje predvodio vlč. Joel Catary, župnik u Kanfanaru, gdje je Blaženiku bila pretposljednja služba prije mučeništva. Koncelebrirao je župnik vlč. Darko Zgrabić i braća Drago i Aleksandar Petrović. Vlč. Catary u prigodnoj je homiliji istaknuo kako je činjenica da je ondje rođen bl. Miroslav Bulešić čast za to mjesto. „Zasigurno su se vaši sumještani, kada je to dijete ovdje rođeno, pitali što će biti od toga djeteta. Bog za svakoga ima plan, za svakoga je predvidio dobra djela koja ima učiniti, na ljudima je s tim planom surađivati. No, ne možemo ovdje iz Čabrunića ne promatrati Lanišće i sve ono što se ondje dogodilo te prepoznati gestu potpuna darivanja, a prethodno je, prigodom svoga svećeničkog ređenja Blaženik to i zapisao u Duhovnome dnevniku: ‘... ja nisam više svoj nego Kristov.’“ Posebno je dojmljivo prisjetiti se ulomaka iz Blaženikova Duhovnoga dnevnika u neposrednoj blizini njegove rodne kuće. Obraćajući se mještanima, propovjednik je istaknuo da im Blaženik danas treba biti putokaz na putu prema svetosti, u borbi protiv grijeha. On je svojim uzorom svetosti zadužio svoje sumještane da traže neka im Bog preobrazi srca, istaknuo je propovjednik. Bog je na primjeru bl. Bulešića pokazao da je ono što je u ljudskim očima izgledalo kao poraz, zapravo slava, njegova se žrtva proslavila, a tako će, ako dopustimo, biti i u našem životu. Njegova nam je žrtva poziv na svetost, zaključio je propovjednik. Po završetku misnoga slavlja za sve je okupljene upriličeno druženje uz prigodan domjenak. (G. K.)

Obilježena 90. obljetnica smrti sluge Božjeg Egidija Bullesija

Upetak, 26. travnja, u pulskoj katedrali svečanim misnim slavljem obilježena je 90. obljetnica preminuća sluge Božjega Egidija Bullesija (1905. – 1929.), mlađića, franjevačkog trećoredca iz Pule koji je živio izuzetno uzornim životom, posebno vodeći brigu o mladima te je umro na glasu svetosti. Na misi je, uz domaće vjernike, sudjelovalo oko 120 hodočasnika iz raznih mješta sjeveroistočnog dijela Italije, koji posebno štuju lik toga mladog Božjeg ugodnika, koji je rođen i preminuo u Puli, a čiji se zemni ostatci čuvaju u kapeli na mjesnom groblju u marijanskom svetištu Santuario Madonna di Barbana, nedaleko mjesta Grado, na sjeveru talijanskoga jadranskog priobalja u pokrajini Friuli-Venezia-Giulia. Obljetnica smrti sluge Božjega Egidija Bullesija ondje se svake godine prigodno obilježava uz nazočnost velikoga broja hodočasnika. Misu u pulskoj katedrali predvodio je vlč. Joško Listeš, župnik pulsko Župe Krista Spasitelja i Župe sv. Roka u Galižani, uz koncelebraciju desetak svećenika, iz Hrvatske i Italije. Među koncelebrantima je bio i fra Stefano Gallinaro, gvardijan samostana i rektor marijanskoga svetišta na otočiću Barbana. Na kraju misi, uz sudjelovanje svećenika i laika, pročitan je prikaz posljednjih trenutaka ovozemaljskoga života Sluge Božjega te opis njegova sprovoda, koji je zabilježen kao izvanredno dirljiv događaj među tadašnjim generacijama žitelja Pule.

Naime, njegovi su ga sugrađani, po svojem *sensus fidelium*, duhovnom instinktu, već tada doživljavali i slavili kao Božjega ugodnika.

Uz ostale prigodne zahvale okupljenima se tom prigodom obratio i Maurizio Tremul, predsjednik Talijanske unije u Hrvatskoj. Hodočasnici su nakon mise primljeni u prostorima pulske Zajednice Talijana te su obišli kuću gdje je rođene Egidio, nasuprot bolnice u Zagrebačkoj ulici, i Svetište Majke Božje od Milosrđa u Šijani. U pulskoj je katedrali toga dana postavljena izložba o životu i liku Sluge Božjega.

Egidio Bullesi

Egidio Bullesi (Pula, 24. 8. 1905. – Pula, 25. 4. 1929.) bio je mlađić, laik, koji je u teškim godinama između dvaju svjetskih ratova živio i djelovao u Puli te jedinstvenim osobnim zalažanjem i duhovnim darom, riječu i primjerom poticao obraćenje osobito „problematičnih kategorija“ ljudi, u specifičnim životnim sredinama: radnika u pulskom brodogradilištu, mlađih prepuštenih „odgoju“ ulice, mornara s kojima je živio za trajanja 25-mjesečnog vojnog roka. Već za života, a posebno prigodom njegove smrti od upale pluća, u Puli, u dobi od 23 godine, 25. travnja 1929. godine, njegovi su ga suvremenici nazivali svetcem. Tri su njegova brata postala svećenici. Obitelj je nakon Drugoga svjetskog rata otišla u Italiju. Egidijeve zemne ostatke prenijeli su s pulskoga

groblja u Italiju 1974., a nedugo zatim doneseni su u Barbanu, s obzirom da je bio franjevački trećoredac i živio je tu karizmu do srži. Od tada ondje traje štovanje njegova lika. Slugom Božjim proglašio ga je sveti papa Ivan Pavao II. 7. srpnja 1997. Postulatura se nalazi pri Nadbiskupiji Gorizia, kojoj Barbana pripada kao dijecezansko svetište.

Spomen na službenicu Božju č. s. Tarsillu Osti i slugu Božjeg vlč. Marcella Labora

Osim sluge Božjega Egidija ta je misa ujedno bila spomen i na službenicu Božju č. s. Tarsillu Osti i slugu Božjega vlč. Marcella Labora. Č. s. Tasilla Osti (6. 12. 1895. – 26. 12. 1956.), redovnica misionarskih sestara Presvetoga Srca Isusova i Marijina, radila je dugo godina kao medicinska sestra u Puli i istaknula se svetošću života, a posebno su je cijenili bolesnici o kojima je cijeli život predano brinula. Sluga Božji vlč. Marcell Labora (Trst, 8. VII. 1890. – Trst, 29. IX. 1954.), liječnik i svećenik, između dvaju ratova živio je u Puli, gdje je među žiteljima zapamćen kao liječnik siromašnih jer je bespovesteno brinuo i pružao liječničku skrb potrebitima. I oni su, poput Egidija, početkom prošloga stoljeća živjeli i djelovali u Puli te među žiteljima toga grada ostali zapamćeni upravo po neizbrisivu tragу vjere i milosrđa kojim su djelovali na dobrobit bližnjih. Sve troje uzdignuto je na čast oltara kao sluge Božji te je u tijeku postupak za proglašenje blaženim. (G. K.)

UZ DRUGU OBLJETNICU SMRTI BISKUPA ANTUNA BOGETIĆA

Narodnjačko-domoljubna i pravaško-državotvorna crta mons. Antuna Bogetića, porečkoga i pulskog biskupa

Obljetnice su obično prigoda da se podsjetimo na ljude i događaje, da otrgnemo zaboravu neke trenutke nikad dokraja osvijetljenih prošlih vremena. I to podsjećanje obično nije samo puko prisjećanje ili iskazivanje poštovanja prema osobi ili događaju, nego, svjesno ili nesvjesno, traženje u prošlim vremenima odgovora ili orientacije za neke stvari u sadašnjosti. „Historia est magistra vitae“ (Povijest je učiteljica života) napisa u prvom stoljeću pr. Krista Marko Tulije Ciceron, rimski političar, govornik i filozof. Zlobnici i cinici kasnije će, (ne) opravdano, nadodati da iz povijesti nitko nikada ništa nije naučio. Dana 19. travnja 2017. u pulskom domu za umirovljene svećenike „Betanija“ u 95. godini života, 71. svećeništva i 33. godini biskupstva umro je mons. Anton Bogetić, porečki i pulski biskup u miru. O biskupu kao jednostavnom, samozatajnom čovjeku, „zagledanom u Nebo“, nešto je napisano, a dosta je toga i sam on pisao. Ivan Devčić, riječki nadbiskup, zabilježio je: „Na drevnoj stolici porečkih biskupa sjedili su mnogi, od kojih su neki bili bogati i moćni, drugi učeni, treći veliki političari i tome slično. Biskupa se Bogetića neće ni po čemu od toga pamtitи, ali će ostati u trajnom sjećanju po kreposti budnosti i jednostavnosti. Po tome se razlikuje od mnogih svojih prethodnika i po tome je utjelovljenje Crkve II. vatikanskog sabora“. Točno je sve što je lucidno i nadahnuto opazio nadbiskup Devčić. No, jednak je tako točno da je biskup Bogetić bio istinski hrvatski domoljub i čovjek koji je „srcem i dušom“ podržao stvaranje samostalne hrvatske države. Nadahnuće za jedno i drugo imao je u istarskoj prošlosti, domoljublje je svoje ishodište i uporište pronalazilo u borbi istarskih svećenika, još od Dobrilićih vremena, za očuvanje hrvatskoga identiteta u Istri, a podrška samostalnoj Hrvatskoj na tragu je promišljana istarskih pravaša. I u svom domoljublju

i „pravaštvu“ mons. Bogetić bio je jednostavan, djetinje izravan i iskren. Nije u njemu bilo, uostalom kao i u svezi sa svim pitanjima, kalkulacija, računica, težnje za priznanjem i prihvaćanjem. Njegov se glas nije čuo na trgovima i političkim skupovima. Biblijski rečeno „nije bučao“, bio je „lahor Ilijin“, to je bio u unutar istarske Crkve. Nema sumnje da bi danas u Istri i Hrvatskoj bilo bolje i ljepše da se čuo i uvažio taj i takav glas. No, odbijanje i prijezir sudbina je svih istinskih proroka. Lažnima plješću. Bože moj, koliko je ovih potonjih u našoj Istri i Hrvatskoj?! Neka mi bude dopušteno nekoliko osobnih kratkih sjećanja na mons. Bogetića. Ne mogu zaboraviti tolike susrete u Biskupiji, + gdje sam dolazio istraživati u Biskupijskom arhivu, razgovora o lekturi nekih njegovih tekstova, ohrabrenja da ustrajem na Neokatekumenskom putu, razgovora prigodom posjeta Župi Krišta Spasitelja na Velom Vrhу. Kad se vratio s Taiwana, u dvorani Župe sv. Antuna u Puli, u došašću i korizmi, redovito je dolazio na molitvu „Jutarnje“, potom, kad se više nije mogao tako dobro kretati, susretao se svake srijede s petoricom „odabranih“ (Mirko, Valter, Pajo i Andjelo i ja) u kafiću „Vrks“ (preko puta „Betanije“) i na kraju, zadnje tri godine, budući da je teško izlazio iz sobe, druženje se nastavilo u njegovoj sobi. Obično bi nas dočekao za radnim stolom, a pred kraj života u krevetu. Bili su to ugodni susreti, nastavili su se prijateljski razgovori o mnogim stvarima, od onih običnih do „velikih“ teološko-pastoralnih. Iako je o svemu znao puno, nikad nisam primijetio želju da dominira, da vodi razgovor. Imao je strpljenja i poniznosti slušati i saslušati. Jedino ga je smetalo ako smo naglas, istovremeno, pokušali „raščistiti“ neko pitanje. Neka ovih nekoliko riječi bude hvala, po mom skromnom mišljenju, velikom čovjeku, velikom Hrvatu i isto tako velikom i dobrom biskupu, zaljubljeniku u rodnu Istru i Premanturu. Pa i oni koji se nisu slagali s biskupom Bogetićem u nekim njegovim „do bola“ upornim odlukama, mislim da će se složiti s ovim mojim mišljenjem.

Bogetićovo hrvatsko domoljublje – na tragu istarskih narodnjaka

U autobiografskim zapisima *Od Anda do Tihog oceana* o svom nacionalnom identitetu pisao je koliko jednostavno, toliko i dojmljivo. Kao dijete čuo je u povjerljivim i potihim razgovorima da su Bogetići, kao i većina Premanturaca, *Rvati* i to mu je bilo dovoljno. Zbog talijanske fašističke vlasti, koja je u svoje primarne zadatke stavila talijanizaciju istarskih Hrvata, zabranjujući svaki javni nacionalni izričaj, o hrvatskoj nacionalnoj pripadnosti govorilo se „potiho i povjerljivo“. Taj, u obiteljskom ozračju u najranijem djetinjstvu primljen nacionalni identitet-ski pečat nikad nije zaboravio i uvijek ga je s ponosom isticao. Kasnije će ta „identitetska osnovica“ biti hranjena čitanjem izdanja Društva sv. Jeronima iz Zagreba. U svojim promišljanjima o naciji i nacionalnom pitanju u Istri kod mons. Bogetića nema ni sjene nacionalne isključivosti. I onaj drugi i drugčiji jednak je dijete Božje i ima ista prava kao i moj narod, sve u skladu s crkvenim naukom i na tragu one glasovite Dobriline: „Ča nama (Hrvatima, op. a.), to i njima (Talijanima, op. a).“ U „ekskluzivnom intervjuu“ književniku Emiliu Kazimiru Žeravici za *Rovinjske obzore* (proleće 2001.) rekao je: „Od mojih doma naučio sam ljubiti svoj narod, svoj jezik i želio da Hrvati budu svoji na svome, da se ne zatire naš narod. Svjedokom sam velikih nepravdi počinjenih istarskim Hrvatima.“ Slijedi nabranje tih nepravdi u doba Austrije (otvaranje talijanskih škola u čisto hrvatskim selima), Talijani su, pak, zatirući hrvatski identitet, išli dotele da su „dlijetima uništavali hrvatske natpise“. Na konstataciju jednoga talijanskog crkvenog dostojaanstvenika, „s promijenjenim prezimenom“, kako Slaveni nisu došli do mora, osvrnuo se najprije dosta ironično: „A moj otac imao je otok“ (Bogetićevi su zaista bili vlasnici jednog otočića u blizini Premanture), a potom ističe kako se hrvatski jezik može čuti od sjevera do juga i od istoka do zapada Istre. Pred polazak u Argentinu susreo

se u Trevisu s Antonijem Angelijem, prijeratnim i poratnim župnikom u pulskoj katedrali, koji mu je priznao da su neki Talijani prezirali Hrvate.

U osvrta na 60. obljetnicu sjedinjenja Istre, Rijeke, Zadra i otoka s maticom Hrvatskom, svečno proslavljenu u pulskoj Areni 16. rujna 2007. godine, kojoj je, uime Porečke i Pulskih biskupije, i sam nazičio, biskup Bogetic iznosi svoja opečanja o ratnim i poratnim događajima. Ne niječući zasluge Tita i partizana u borbi za sjedinjenje Istre, napominje i nemjerljive zasluge na tom planu istarskoga svećenstva, predvođenog karizmatičnim Božom Milanovićem. Jer da nije bilo istarskih svećenika, partizani ne bi imali koga oslobođati jer bi istarski Hrvati bili talijanizirani. Smetao ga je trijumfalizam govornika, bez imalo samokritičnosti ili priznanja zločina koji su se dogodili pod zvijezdom petokrakom te isticanje demokracije i slobode kao tekovina „jugoslavenskog antifašizma“. Pita se kakva je to demokracija a ne „smiju se istražiti bezbrojne grobnice od Bleiburga do rumunjske granice (...), kad se ne smije reći istinu da je, npr., ubijen najbolji sin Istre Hrvat Miroslav Bulešić, osuđen vlč. Stjepan Cek, kriv što je ostao živ.“ Na kraju ovoga poduzećeg osvrta mons. Bogetic primjećuje: „Tu je veliko dobro, oslobođenje od vjekovnoga ropstva, spas jednoga naroda od etnocida, ali su tu i velika zla pred kojima ne možemo šutjeti.“ Liječenje svih rana i nepravda prošlosti i mogućnost gradnje zdrave budućnosti za Hrvate, Talijane i druge narode u Istri vidi u povratku Bogu, kršćanskim vrednotama i Isusu Kristu, „njavećoj revoluciji u povijesti“.

Odnos prema stvaranju hrvatske države – istarski pravaški korijeni

Mons. Bogetic priznaje da se iskreno radovao hrvatskoj slobodi i samostal-

noj Hrvatskoj. Smatra da je to bio sanitolikih generacija Hrvata, naglašava kako se velika većina građana Republike Hrvatske u cjelini, kao i same Istre, na referendumu 1990. izjasnila za samostalnu Hrvatsku. Trebalо je zaista živjeti izvan povijesnoga konteksta, ne imati u sebi pozitivan hrvatski naboј ili, još gore, mrziti sve hrvatsko, a da se u odlukama referenduma ne bi prepoznalo bilo naroda i znak vremena. Dakako, sve je to bilo daleko od biskupa Bogetića, pa ne treba čuditi da se radovao rađanju samostalne Hrvatske. Držao se daleko od politike, u užem značenju ove riječi. Odbio je biti članom Vijeća za Istru, smatralo je da je bilo kakva javna funkcija nespojiva s njegovim službom biskupa. Uključio se u prihvatanje izbjeglica i prognanika, poticao je svećenike da organiziraju prihvat ljudi koji su dolazili u Istru prinuđeni ostaviti rodni kraj i sve što su mukotrpno oni i njihovi predci desetljećima stjecali. Osobno je nekoliko puta boravio u Italiji tražeći pomoć za izbjeglice i prognanike. Kad su politikanti raznih „fela“ počeli uvjерavati istarske Hrvate uoči popisa stanovništva da nisu ono što jesu, tj. Hrvati, s jasnim političkim ciljem da se u budućem eventualnom prekrapanju granica pokaže kako Istra nije hrvatska zemlja te da se olakša njezino izdvajanje i zmatice Hrvatske, biskup Bogetic je hrabro nastupio. Napisao je pastirsko pismo vjernicima Porečke i Pulskih biskupije u kojima ih poziva da se na popisu izjasne za ono što jesu te da ne zataje svoju vjeru i nacionalnost. Evo jednoga dijela toga pisma: „Nekođi koji nam ne žele dobro, kojima smetamo da kao takvi mi postojimo, nastoje Hrvate ignorirati i žele im da se ukloine. Nazivaju ih Šokcima, Bunjevcima (Slavonija, Baranja), Dalmatincima (Dalmacija), Istranima ili Istrijanima

(Istra), samo ne pravim imenom. A to je velika nepravda i zabluda. Jasno je da Istrani koji govore jedan od hrvatskih dijalekata, jesu Hrvati, istarski Hrvati.“ Ovdje je svaki komentar suvišan. *Sapienti sat – Pametnome dosta,* rekli bi stari Latini.

Poštivao je predsjednika Tuđmana kao čovjeka koji se stavio na čelo borbe za slobodnu i neovisnu Hrvatsku. Iznoseći svoja sjećanja na susrete s Tuđmanom, posebno ga se dojmilo oduševljenje s kojim je govorio o posjetu Ivana Pavla II. Hrvatskoj, svjestan značenja toga posjeta za sudbinu hrvatske države. Čudio se da na pogreb predsjednika Tuđmana nisu došli mnogi državnici „da ne bi dali podršku njegovoj stranci prezrevši velikoga čovjeka i njegovu državu“. Za jednoga susreta s predsjednikom Tuđmanom, prije polaska u Kinu, spomenuo mu je da je sv. Franjo Saleški, velik misionar, sa sobom uz Časoslov imao samo jednu knjigu: „De bene beateque vivendi“ (O dobrom i sretnom životu), koju je napisao Marko Marulić, a on odlazi u Kinu s odličjem Danice hrvatske s likom Marka Marulića koje mu je dodijelio predsjednik Tuđman. Vidio je u tome određenu simboliku („koincidenciju“). Kad je došao u Shanchuan, gdje je umro sv. Franjo Ksaverski, poslao je predsjedniku Tuđmanu svoju fotografiju sa spomenutim odličjem. Novoj vlasti izabranoj na siječanskim izborima 2000. godine, iz dalekoga Taiwana, poželio je Božji blagoslov i pozvao je da nastavi graditi na onom dobru što je dotad učinjeno, „a jedno je veliko dobro da imamo slobodnu Domovinu za što je dr. Franjo Tuđman odigrao presudnu ulogu“. (Prof. dr. sc. Stipan Trogrlić)

KRIŽNI PUT ULICAMA STAROGA GRADA LABINA

Drugu godinu zaredom ulabinskom Starom gradu održan je Križni put na Cvjetnicu u poslijepodnevnim satima. Grupa vjernika okupila se oko poznatoga labinskog Toriona odakle je u povorci krenula predvođena župnikom vlč. Mirkom Vukšićem. Uskim ulicama starogradske jezgre razmišljalo se kroz 14 postaja o muci, patnji i trpljenju koje je Isus podnio radi nas i našega spasenja. Križni je put završio kraj topa na Fortici odakle se pruža pogled na čitav grad pa je i simbolika toga puta bila molitva za sve građane Labina.

Priprave za brak i vjenčanje

U mjesecu smo svibnju, mjesecu omiljenom za organiziranje vjenčanja. Pogledajmo kako je to nekada izgledalo, u iskustvima našega plovana pre Antona.

Una vremena zaručnici su se javili župniku nešto prije planiranoga sklapanja braka. Župnik zaručnice pripremao je sam zaručnike na vjenčanje i vjerski život u braku. Uređivali bi se dokumenti: Krsni list, Slobodni list, Krizmani list, ispunjavala Contrahatura, posebno zaručnik, posebno zaručnica. Napovijedi tri nedjelje zaredom. A zatim još zaručnička pouka nadugo i naširoko. Te su pouke zvali *luntrina*, kao i vjeronauk za djecu. Došao je jedan zaručnički par na *luntrinu*. Odmah na početku pouke rekao sam im: „Sada vas neću ispitivati kao na vjeronauku... Pogotovo ne sve one molitvene obrasce koje ste trebali znati za krizmu, a koje ste poslije i zaboravili.“ Zaručnica je upala u riječ: „Ja znam sve!“ Htio sam se uvjeriti i postavio pitanje koje sam mislio da je najteže bilo naučiti i zapamtiti. Rekao sam: „Hajde, da vidimo! Reci Devet tuđih

grijeha!“ Zaručnica je bez razmišljanja, kao iz rukava brzo i točno izrecitirala svih devet! „Svaka ti čast!“ I, konačno, samo vjenčanje, a prije vjenčanja ispo-vijed zaručnika i zaručnice, svjedoka, roditelja, braće, prijatelja. kićenje crkve, donošenje darova zaručnici (posjet u kuću u četvrtak prije vjenčanja), zaručniku. Dizanje ugodne atmosfere.

Slijedio je put zaručnika do zaručnice. Obično je svatove na putu čekalo iznenađenje. Zato su uzeli sjekire i pile. Naime, kao znak da teško puštaju djevojku iz sela, mladići bi zapriječili put tako što bi otpilili koje stablo i bacili ga preko ceste kuda je trebao doći zaručnik po zaručnicu. Često su majstorski dali posla zaručnikovim svatovima dok su uspjeli očistiti prolaz. To je bio uzrok kašnjenja na vjenčanje, a župnik se ljutio što ne dolaze u ugovorenno vrijeme. Nije imao pojma o njihovoj nevolji koja ih je prisilila na kašnjenje. No, nakraju svi su sretno došli u crkvu praćeni svatovima, svirkom i pjesmom.

Odgovor na jednom vjenčanju

„Uzimaš li NN za svoga muža? Obećaješ li mu...?“

„Da!“

„Uzimaš li NN za svoju ženu? Obećaješ li joj...?“

„Da! Da! Da! Tr' za to san i doša!“

Kolač preko crkve

Poslije vjenčanja čestitke. A pred crkvom mlada nevjesta bacala bi kolač preko crkve! S druge strane čekala bi djeca pitajući se tko će biti taj sretnik koji će uhvatiti kolač. A ni bombona nije manjkalo. Zatim bi išli kod mlade obitelji na večeru i slavlje, uz radosne pjesme, svirku i ples. Hoće li i do pedeset godina biti ozareni onom istom ljubavlju kao i na dan svoga vjenčanja? Ili će biti zrelja? Ili će, ne daj, Bože, biti mrtva?

Hodočašće župljana župa Barban, Cere i Sutivanac na Udbinu

U srijedu, 1. svibnja, na blagdan sv. Josipa Radnika, 80 hodočasnika, župljana župa Barban, Cere i Sutivanac, zajedno sa župnikom, vlč. Bernardom Jurjevićem, hodočastilo je na Udbinu. Ondje su slavili svetu misu, obišli Svetište i izmolili molitvu za branitelje.

MISA VAZMENOGLA BDJENJA

POREĆ Večeras trebamo obnoviti svoju vjeru i vratiti se na kori-jene, rekao je biskup Kutleša u homiliji Vazmenoga bdjenja. Treba se u životu vratiti onome što je naj-vrjednije, vjeri koju trebamo čuvati od djetinjstva do smrti. Ta je vjera temelj svih odnosa, od obiteljskih do društvenih. Jer, kada izgubimo vjeru u čovjeka, onda se prekidaju svi odnosi. Zato jedni drugima trebamo vjerova-ti, biti ljudi od povjerenja i ljudi koji će zadobiti to povjerenje, a koje se, znamo, vrlo lako gubi. I mi pred Bo-gom polažemo ispit jesmo li tu vjeru izgubili ili zatajili. U susretu s Isusom Kristom svi se trebamo opredijeliti, ili si za ili si protiv. U porečkoj katedrali misu Vazmenoga bdjenja predvodio je porečki i pulski ordinarij mons. dr. sc. Dražen Kutleša. Nakon blagoslova vatre u povjesnom atriju te drevne bazilike uslijedio je Hvalospjev Uskr-snoj svjeći koji je ove godine otpjevao Tomislav Čoga iz Funtane. Nakon čitanja Službe riječi i Evandelja biskup je u prigodnoj homiliji podsjetio na 4 faze, 4 službe koje se obredno odvija-ju tijekom mise Vazmenoga bdjenja. Istaknuo da prva faza, Služba svjetla, u središte stavlja Uskrsnu svijeću koja simbolizira Krista. Svjetlo uvijek slu-ži da se odagna tama. U tami uvijek tražimo tračak svjetlosti kako bismo se mogli orijentirati.

Svjeća – simbol Isusa Krista

To je svjetlo Isus Krist koji nam po-kazuje kojim putem krenuti. Bez toga svjetla, kako pojedinac, tako ni svi-jet, ne može ići u pravom smjeru i ne može se boriti protiv onoga zla koje vlada svjetom. Zato častimo svijeću kao simbol Isusa Krista. Drugi je dio liturgije Vazmenoga bdjenja Služba riječi, nastavio je biskup. Podsjetio je na čitanje o tome kako Bog kuša Abra-hama, istaknuo je kako je on položio ispit te ga se zato sjećamo i mi kršćani, ali i Židovi, kao praoča naše vjere. I nas ova Liturgija riječi u prvome redu poz-iva da vjerujemo. Sve što je stvoreno na ovome svijetu, stvoreno je Riječu Božjom. Zato Riječ ima jednu od glavnih funkcija u liturgiji. Zato kažemo da mi počinjemo vidjeti tako što slu-šamo što nam drugi govore. I Riječ je prenošena s koljena na koljena. Kao

vjernici uvijek trebamo paziti na tu Riječ, ne samo da je trebamo shvaćati i prihvaćati nego i upućivati i naviještati tu Radosnu vijest drugim ljudima. Go-voreći o trećem dijelu liturgije Vazme-noga bdjenja, Krsnoj službi, biskup je istaknuo kako je u središtu voda. Ona je simbol života, ali i simbol čišćenja od grijeha. Zato moramo biti uronjeni u tu vodu kako bismo bili kršteni i kako bismo mogli živjeti u svjetlu vjere. U liturgiji Vazmenoga bdjenja u Krsnoj službi postoji i obnova krsnih obećanja. Podsjećanje je to na trenutak kada su naši roditelji na krštenju za nas obećali da će nas odgajati u vjeri. Večeras trebamo obnoviti svoju vjeru i vratiti se na korijene. Treba se u životu vratiti onome što je najvrjednije, vjeri koju trebamo čuvati od djetinjstva do smrti. Ta je vjera temelj svih odnosa, od obiteljskih do društvenih. Jer, kada izgubimo vjeru u čovjeka, onda se prekidaju bračni i svi drugi odnosi. Vjerujem da smo mi, koji se nalazimo ovdje večeras, svi za Isusa Krista. No, svjesni smo da znamo pasti, izdati i zatajiti Isusa. Ponekad u Isusu tražimo neke svoje interese ili druge aspekte koje smo vidjeli tijekom događaja kojih se podsjećamo u Velikom tjednu. Mi se kajemo, želimo ići naprijed i da naša vjera raste. A vjeruje se srcem, ne to-

liko očima i razumom, nego onim što čovjek u dubini duše osjeća i što treba priznati svome Gospodinu. Posljed-nji dio liturgije Vazmenoga bdjenja jest euharistijska služba, nastavio je biskup. Podsjećanje je to, ali i spomen-čin na ono što je Isus učinio na Poslјednjoj večeri. Osim podsjećanja to je i uprisutnjivanje svega onoga što je Isus učinio i vjerujemo da je on među nama i da je prisutan u svetoj hostiji. Zato ga na poseban način štujemo u Presvetom Oltarskom Sakramantu. Neka nam ova sveta noć bude poticaj da u životu budemo ono što su naši stari svjedočili za nas, da ne iznevje-rimo svoje roditelje i sve one koji su nas donijeli na krštenje, nego da bu-demo osobe koje će poštivati njihova obećanja, ali ispuniti i ona obećanja koja smo dali radi svoje djece i u čiji smo odgoj uložili toliki trud, zaključio je biskup. Na kraju mise katedralni župnik preč. Milan Zgrablić čestitao je svima okupljenima svetkovinu Uskrsa, a učinio je to i na talijanskom i njemačkom jeziku s obzirom da na mise Vazmenoga bdjenja i svetkovinu Uskrsa u porečkoj katedrali dola-ze i brojni inozemni gosti koji u Istri tradicionalno provode dane uskrsnih blagdana. (G. K.)

SV. JOSIP RADNIK

PULA U Župi sv. Josipa u Puli svečano je proslavljen blagdan sv. Josipa Radnika. Već se tradicionalno na taj blagdan u istoimenoj župi dijeli sakrament potvrde. Predvoditelj slavlja bio je mons. Dražen Kutleša, biskup porečki i pulski. Iz njegove nadahnute propovijedi izdvajamo:

Danas, na blagdan sv. Josipa Radnika, na poseban način razmišljamo o sv. Josipu. Najbolje shvaćamo i prihvaćamo neki nauk čovjeka kad vidimo njegov život, tj. kada djela potvrđuju što je govorio. Dragi krizmanici, u životu sv. Josipa vidimo da je bio čovjek koji je bio poslušan Gospodinu. Dolazio je u različite situacije kada je htio napustiti svoju zaručnicu, ali je ipak ostao vjeran Gospodinu. I mi u životu nailazimo na mnoge probleme i nekad nam se čine nerješivim, ali zato moramo biti otvoreni Božjem pozivu i slušati Gospodina. Mi danas više govorimo i ne zanima nas što je netko rekao, više smo orijentirani što ćemo reći, a ne znamo slušati drugoga. Nadalje, sv. Josip poštivao je svoju zaručnicu, svoju ženu. U obiteljima danas nailazimo na mnoge probleme jer nema toga poštivanja i ljubavi koji se u obitelji traže. Sv. Josipu stalo je do dostojanstva njegove zaručnice sv. Marije. Bio je pažljiv. Imao je osjećaja za drugu osobu. Draga braća i sestre, dragi muževi, imajte ljubavi i razumijevanja prema svojim ženama. Uzor nam treba biti sv. Josip. Poštujte dostojanstvo jedni drugih, svoje žene i svojeg muža. Sv. Josip štitio je svoju svoju obitelj. Sve je činio da njegova obitelj

bude sigurna. Treba sagraditi kuću i materijalno zaštiti obitelj, no ono što je najvažnije, jest zaštita obitelji od moralnoga i duhovnog zla. Roditelji, znajte preuzeti odgovornost za svoju djecu kako bi izišli na pravi put. Sv. Josip išao je za svojom dužnošću i obvezama, a ne za svojom nekakvom karijerom. Bio je zadužen za svoju obitelj. Danas su mnogi očevi i majke usmjereni na karijere, žele biti netko i nešto u društvu, a zapostavljaju obitelj pa nam drugi odgajaju djecu. Stoga ste pozvani da odgajate djecu i dajete im vrijednosti koje smatrate pravima, kršćanskim i iskonskim, a ne da trčite za karijerom koja je prolazna. Djeca su najveće bogatsvo. Treba raditi da bismo ugodno i dobro živjeli, ali treba naći mjeru i procijeniti što je dobro za obitelj. Ako tako gledamo, obitelj će biti daleko bolja i ispunjena ljubavlju i razumijevanjem.

Nadalje, sv. Josip bio je radnik. Mučio se kako bi prehranio obitelj. Pozvani smo da poštenim radom prehranimo obitelj i tako izgrađujemo svijet oko sebe. Pravi vjernik treba raditi časno i kako treba. Rad treba biti onaj koji čovjeka izgrađuje. Sv. Josip bio je čovjek koji je Isusu prenio ono što je smatrao važnim, poučavao ga je onim vrednotama koje je i živio. Poruka je roditeljima da svojoj djeci treba prenositi one neprolazne vrijednosti. Djeci treba prenijeti da u životu nije važno samo materijalno nego upravo ono duhovno. Neka nam sv. Josip bude uzor u radu i u našem ponašanju. Vama, dragi krizmanici, želim da i vi kao djeca poštujete svoje roditelje i budete zahvalni za ono dobro što ste primili i što imate. Znajte uzvratiti ljubav svojim roditeljima. A mi kao župna zajednica molimo za naše mlade koji će danas primiti sv. krizmu.

Nakon deset godina obnovljen pasionski oratorij „Križina”

Na poziv svećenika Josipa Mašine, inače rođenoga Prečanina, župnika u Lanišću i Roču, oratorij „Križina” izveden je u crkvi sv. Kancijana, Kancijana i Kancijanile, mučenika u Lanišću i bio je to, ističe, nastup prepun opipljive sinergije publike i izvođača. „Mislim da nikad dosad nisam doživio takvu interakciju s publikom. Uistinu je bilo veličanstveno, stanovnici Lanišća u potpunosti su osjetili i identificirali se s našom otočnom mukom. To malo mjesto obilježio je tragičan događaj 1947. godine kada je u župnoj crkvi ubijen velečasni Miroslav Bulešić, koji je prije pet godina proglašen blaženikom. Bilo je dirljivo kako su doživjeli taj spoj glazbe, teksta i vizualnog. I kasnije, na druženju, spontano su prilazili i čestitali nam, a našega mladog i karizmatičnog svećenika Josipa Mašinu obožavaju. Neki su čak pitali jesmo li došli po njega jer se boje da će otići, dodaje prof. Ivo Nižić, skladatelj triju glasovitih pasionskih oratorijskih „Svit za spasom vapije”, „Križina” i „Zadnja postaja”.

TUŽNA USKRSNA NOĆ ZA HRVATE U MÜNCHENU – POKUŠAJ OPASNOGA NAPADA U CRKVI

HRVATI MÜNCHENA U ŠOKU:

Treba li vjerovati vlastitim očima ili njemačkoj policiji?

Hrvatski vjernici sami svladali Afrikanca i predali ga antiterorističkoj jedinici

Komentari Hrvata na portalima:

„Čisto, jasno i glasno! Ovdje se radi o terorističkom aktu! Terorizam se dijeli u više faza, u ovoj fazi radi se samo o nagovještaju kako je moguće da bude i krv prolivena, a mogla je i biti. Ovo je bio test kako bi se analizirala reakcija prisutnih i čuvara reda i mira.“

„Pa ne budite naivni i uspavani Hrvati usred Njemačke. Ta se najjača država Europe planira pretvoriti u poprište sveopćega kaosa koji masonizirani trutovi novoga poretka žele pogurati, baš kako su pogurali i fašizam i nacizam. Hrvati su najbrojnija zajednica kršćana koja pohodi crkve u Njemačkoj, zato su sada smišljeno i planirano nacijani. Uskoro dolazi vrijeme povratka u svoju zemlju kada u bogatim europskim zemljama nastupe prvi znakovi Trećega rata...“ „Svi normalni znaju o čemu se radi, samo medije plaćaju neki drugi!“

Kardinal Joachim Meisner izjavio je: „Hrvati su sol u njemačkoj katoličkoj juhi“

Ovogodišnje uskrsno jutro za Hrvate u Münchenu, među kojima sam se našla i ja s obitelji i sinom koji tu živi, osvanulo je s gorčinom i bez doručka s blagoslovljrenom hranom. Šokirani zaboravili smo i na čestitanje našega najvećeg blagdana. Nakon loše prospavane noći mnogi su se vjerojatno pitali kamo sutra poći na uskrsnu misu, a neki su, zbog šoka, ostali u svojim kućama. Opasan napad na Veliku subotu u prepunoj crkvi sv. Pavla, Hrvati neće moći zaboraviti. Kad smo u pravom stampedu uz panično vrištanje uplašenih ljudi i dječjeg plača pokušavali napustiti crkvu, teško je bilo oteti se dojmu da nam se iza leđa neće dogoditi eksplozija, što nam je poznato da slijedi nakon uzvika „Allahuakbar!“ Stoga smo se na uskrsno jutro zaputili na misu izvan München, u 20 km udaljeno mjesto Poing, s kojim je, na moje iznenađenje, zbratimljen naš

istarški grad Poreč. Malo mjesto, a crkva prepuna mladih hrvatskih obitelji, trudnica i velik broj dječice koja su nastupila s nekoliko hrvatskih uskrsnih pjesama tijekom mise. Tu smo lakše zaboravili sinočnji šokantni incident na hrvatskom vazmenom bdjenju u crkvi sv. Pavla. Misu je predvodio fra Jozo Župić iz Hrvatske katoličke misije u Münchenu. Vrijedan misionar, dušobrižnik, kateheta i najvažnije, publicist, autor 12 knjiga o životu u iseljeništvu i prevoditelj s njemačkoga na hrvatski nekoliko knjiga duhovnoga sadržaja. Na kraju mise izvjestio nas je o nemilom događaju u Münchenu. Odmah po izlasku iz crkve tjeskobu su Hrvati zamijenili radosnim čestitanjem Uskrsa, zdravicama, kolačima, pa čak i tortom za dvoje slavljenika iz župne zajednice, koji su taj dan slavili rođendan. Nevjerojatno kako sam na trenutak potpuno zaboravila da sam u jednoj drugoj zemlji, a ne u Hrvatskoj. Sve se odvijalo kao da smo tu negdje u nekom „našem malom mistu“. Naravno da su primijetili kako smo novi i pozvali nas odmah u društvo i na zdravicu. Nisam mogla ne upitati ih kako to da ima toliko djece i većina su mladi parovi. Odgovor je bio jednostavan: „Zadovoljni smo. Imamo siguran posao, primanja su pristojna, smještaj jeftiniji nego u velikim gradovima, a za svako rođeno dijete imamo i značajne dodatke. Ali najvažnija je sigurnost i vrednovanje našeg rada od strane poslodavaca. Toga u Hrvatskoj nema. I zato mladi odlaze. Nitko od nas ne mora biti ni u kakvoj stranci da bi lakše dobio posao. Mladi odlaze zbog nepoštivanja radnika, nepravde i korupcije.“ Po povratku u München doznajemo da je crkvu sv. Michaela u središtu grada za vrijeme mise čuvala policija. Strašno! Pa zar ćemo ići na misu pod stražom? Što se to događa u našoj Europi? Ili bolje reći: što nas to čeka u toj Europi?! Ovaj nemio incident još je jednom pokazao kako su u jakoj i sređenoj državi Njemačkoj katoličke crkve nezaštićene, a vjernici izloženi velikoj opasnosti. To se može reći i za sve ostale veće europske građe. Policija je toga dana pojačala

mjere sigurnosti oko svih crkava u kojima se održavaju svete mise na hrvatskom jeziku, naročito oko crkve svetoga Mihaela u kojoj su održane uskrsne mise na hrvatskom, ali i na njemačkom jeziku.

Hrvati u Münchenu „natjerali“ njemačku policiju da triput promijeni svoje izvješće o napadu u crkvi

U prvom je izvješću njemačka policija objavila da je riječ o incidentu koji je izazvala psihički poremećena osoba i ne spominju se još dvojica sudionika. Ujedno u izvješću stoji da se sve dogodilo na pravoslavnom obredu, da je ozlijedeno 25, a ne 40, a možda i više osoba, te da je bilo 1500 osoba, a bilo ih je sigurno više od dvije tisuće. Mnogi Hrvati u Münchenu, oni koji su nazočili subotnjem Vazmenom bdjenju u crkvi sv. Pavla, tvrde kako izvješće njemačke policije i njemačkih medija koji se pozivaju na to izvješće nije potpuno točno te kako se neke stvari pokušavaju zataškati. Takvo izvješće revoltiralo je brojne Hrvate koji su nazočili incidentu te su uime svojih udrug i tamošnje brojne hrvatske zajednice pisali njemačkoj policiji, ali i medijima. Pisali su također i münchenskom biskupu u čijem je sastavu i Hrvatska katolička misija München. Hrvati koji su bili tu večer u crkvi pitaju se trebaju li vjerovati

onomu što su vidjeli svojim očima i čuli svojim ušima ili izvješću policije u kojem se taj događaj, po njihovu sudu, minorizira i usmjerava ga se u potpuno drugom pravcu od istine. A nisu bili ni nazočni u crkvi kad se sve dogodilo. Natjerani reagiranjem brojnih hrvatskih očevidaca u novom se izvješću njemačke policije više ne govori o osobi s psihičkim poremećajima ni o tome da se napad dogodio na "pravoslavne vjernike". Navode da je "Afrikanac narušio javni mir i pokušao izazvati opasan napad" te da su uhićena i druga dvojica njegovih pratioca.

Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske prenijelo prvo i netočno izvješće njemačke police: Napad na crkvu u

Münchenu nije terorizam

Nažalost, naše Ministarstvo vanjskih poslova preuzeo je prvu izjavu njemačke policije te je bez dodatne provjere prenijelo i medijima i građanima Republike Hrvatske. MVEP RH prenosi kako je münchenska policija priopćila da događaj nema veze s terorizmom (prvo izvješće!) jer je incident izazvala psihički bolesna osoba koja je nakon privođenja u policiju smještena u bolnicu. Na priopćenje MVEP-a RH reagirali su brojni pojedinci i medijski portal, predlažući „najoštiju moguću reakciju hrvatskih vlasti i našeg Ministarstva vanjskih poslova, prema vlastima u Bavarskoj i Njemačkoj – kako se ovakve bezobzirne provokacije i napadi na hrvatske, ali i ostale katoličke zajednice ne bi ponovili. Očito, politika "otvorenih vrata" donijela je nemir i nesigurnost među kršćane, posebno za naše najveće blagdane...“

Od brojnih pisanih svjedočanstava iz te noći, prenijeto je pismo Josipa na mnogim portalima i u hrvatsko- njemačkom Fenix-magazinu:

Bila su tri, a ne jedan napadač

„Dragi prijatelji...ne mogu ostati ravnodušan na pokušaj minoriziranja, relativiziranja i zataškavanja događaja koji se sinoć dogodio u Münchenu tijekom mise bdjenja u crkvi sv. Pavla. S obzirom na to da su u crkvi bili moji najbliži s kojima sam danas razgovarao, ne mogu dopustiti da barem na ovakav način ne prenesem istinu o tome što se dogodilo. Naime, tijekom mise uskrasnoga bdjenja koju su slavili Hrvati sa svojim svećenicima, na sporedna, stražnja vrata crkve u

prostor sakristije pokušala su na silu ući najmanje trojica crnaca, ali su ih sprječili odrasli ministri i bogoslovni koji su uspjeli zaključati vrata i odmah su pozvali policiju. Muškarci su tada otišli do glavnih vrata te je jedan ušao u crkvu i uz povike "Allahuakbar" bacio poveći kamen među vjernike. Ubrzo je nastala užasna panika jer je izabrao trenutak kada je svećenik govorio, a vjernici u tišini slušali. Nastala je užasna panika i kaos jer su mnogi pomislili da je bacio bombu, a neki su od udarca kamena o kameni pod pomislili da se radi o pucnjevima. Možete zamisliti kakav je kaos nastao u prepunoj crkvi koja je jedna od većih crkava u Münchenu. Ljudi su u panici pokušavali pobjeći gazeći jedni preko drugih, a da ne spominjem djecu koje je bio velik broj. Djeca koja su bila naprijed i ministirala, sad su se našla sama, plakala i tražila roditelje, a roditelji djecu. Neki su legli na pod i čekali, vjerojatno u strahu od eksplozije. U tim trenutcima panike hrana koja je donesena za posvećenje, sva je razbacana i bio je to zastrašujući prizor. Dok je Afrikanac vičući trčao sredinom crkve prema oltaru, povrijeđeni i revoltirani, ali hrabri Hrvati potrcali su i uspjeli baciti muškarca na pod, držali mu ruke i noge dok nije došla policija. A došla je brzo, i to specijalna antiteroristička jedinica, zahvaljujući ranjoj dojavi ministranata, svezali su ga i dok su ga odvodili, i dalje je uzvikivao neke nome nepoznate riječi. Druga su dvojica uhićena naknadno. A sljedećeg dana čitam i čujem u našim medijima koji prenose ono što pišu njemački

mediji: nekakav psihički bolesnik ušao u crkvu, nerazumljivo govorio i bacao kamenje. Nekoliko lakše ozlijedjenih. Ništa strašno. I tako priopćavaju i iz Ministarstva vanjskih poslova. **E pa nije tako.** Ovo je smišljen teroristički čin. Smišljen da izazove paniku, strah i kaos. Ne mogu vam opisati strah i šok koje su pretrpjeli moja mama, moja dvanaestogodišnja nećakinja... i svi drugi vjernici koji su se samo došli pomoliti svome Bogu. Njemu zahvaljujemo što posljedice nisu još gore. Neću ni spominjati Šri Lanku. Dakle, ne dopustite da ovo ostane na tome da se dogodio incident od strane nekog „psihića“. Ne, dogodio se teroristički čin od strane islamskoga ekstremista usmjeren na kršćanstvo. Ako je netko zaboravio, neka pročita definiciju terorizma. Doduše, slažem se u tome da su svi takvi nemjerljivo psihički poremećeni (zvijeri), kao i onaj s Novoga Zelanda. Na kraju vam svima želim sretan Uskrs i molim da razmislite o tome da ovo podijelite s drugima i ne dopustite medijima koji su, kao i mnogo puta dosad, u službi nekih drugih interesa, a ne **istine.**“ Hrvati su zato pisali i njemačkom biskupu moleći ga da nešto poduzme kako bi bavarske crkve u koje dolaze i Hrvati ubuduće bile štićene i kako se ne bi događale takve stvari s nemilim scenama straha, panike i kaosa. Treba li se dogoditi kakav teroristički čin da bi katoličke crkve počele biti štićene na primjeren način, jedno je od pitanja Hrvata na koje se traži odgovor i od lokalnog biskupa.

Čitaonički pokret na prostoru Istre (V. DIO)

Zbog demokratizacije izbornoga sustava i uvođenja biranja po općem pravu glasa, na izborima za Carevinsko vijeće 1907. do izražaja dolazi brojčana nadmoć hrvatskoga glasačkog tijela; već u prvome krugu izabrana su trojica hrvatskih predstavnika. Tome je prethodio sustavan rad narodnih prvaka na početku XX. stoljeća.

Peporodni pokret ipak postiže uspjeh. Tako raste broj narodnih čitaonica, a u Kastvu se 1886. otvara i prvi Narodni dom u Istri. Politički aspekt organiziranja stanovnika dobio je 1893. god. potporu i u prosvjetnoj oblasti, i to osnutkom Družbe sv. Ćirila i Metoda, sa sjedištem u Liburniji. Time je započeo pokret za osnivanje hrvatskih i slovenskih pučkih škola u mjestima gdje ih dotad nije bilo; ondje je bilo samo talijanskih škola. Tim školama bilo je namijenjeno neposredno suzbijanje djelatnosti talijanskih pučkih škola koje je osnivala talijanska nacionalna udruga *Lega nazionale* upravo u hrvatskim i slovenskim selima. Društvene razlike koje su se kod Talijana snažnije iskazale u pokrajini nego kod Hrvata i Slovenaca, politički su se odrazile devedesetih godina XIX. st. u osnutku kršćansko-socijalne stranke. Kod Hrvata se paralelno javlja i politički pokret, poznat kao klerikalni, pod vodstvom krčkoga biskupa dr. Antona Mahnića. Hrvati su tada uspjeli biti na vlasti u gotovo svim općinama Liburnije i Kvarnerskih otoka, a stvoreni su uvjeti za preuzimanje vlasti i u općinama jugoistočne Istre. Na izborima za Pokrajinski sabor 1889. god. Hrvati i Slovenci osvojili su devet zastupničkih mjesta, tako da je Hrvatsko-slovenska stranka dobila pravo popunjavanja mjesta potpredsjednika Sabora i odabir predstavnika vanjskih općina u Pokrajinskom odboru/Pokrajinskoj vladi. Formalno priznanje ravnopravnosti jezika ostvareno je prigodom otvaranja Sabora, kada je vladin komesar održao govor i na hrvatskom jeziku. Došlo je i do demokratizacije izbornoga sustava.

Biranje po općem pravu glasa

Na početku XX. st. hrvatski nacionalni pokret u Istri zahvaća cijelokupni hr-

vatski etnički korpus. Znanje, umijeće i hrabrost vođa pokreta i njihovih sljedbenika, sloga narodnih snaga – i strogo kroatističkih i onih hrvatskih s južnoslavenskim opredjeljenjem – te plodna suradnja sa Slovincima istarskoga, tršćanskog i goričkog područja, pridonijeli su takvome razvoju snaga da su do 1907. god. u pokrajini izjednačene političke pozicije dviju sukobljenih strana – hrvatsko-slovenske i talijansko-talijanske; ili, kako je napisao povjesničar Dragovan Šepić – nastala je „pat pozicija“. Ipak je, primjerice, tek 1914. god. na pazinskoj željezničkoj postaji njemačko-talijanskom natpisu dodan i hrvatski tekst. U međuvremenu, od 1907. dalje, ništa se nije dalo učiniti, ne zato što je talijansko-talijanski blok bio prejak, već stoga što su se snage u hrvatskom pokretu počele drobiti. Zbog demokratizacije izbornoga sustava i uvođenja biranja po općem pravu glasa, na izborima za Carevinsko vijeće 1907. do izražaja dolazi brojčana nadmoć hrvatskoga glasačkog tijela; već u prvome krugu izabrana su trojica hrvatskih predstavnika. Tome je prethodio sustavan rad narodnih prvaka na početku XX. stoljeća. Tako se u tri izborna kotara s hrvatskom i slovenskom većinom, Hrvatsko-slovenska narodna stranka na izborima 1907. god. nadmoćnim izbornim pobjedama u gotovo svim općinama potvrdila kao jedina politička snaga na tome prostoru. Ukupni su rezultati pokazali da je ta stranka više nego dvostruko jača u odnosu na drugoplasiranu Talijansku liberalnu stranku. Rezultati izbora neposredno su utjecali na razvitak političkih odnosa u zemlji. Bilo je jasno da će se morati mijenjati i izborni red za Pokrajinski sabor; promjene su opet isle na ruku talijanskim zastupnicima. Sporazum je potvrdila bečka vlada te su po njemu izvršeni izbori za Pokrajinski sabor, ali uskoro se pokazalo da je djelovanje novoga saziva nemoguće s obzirom da se stranke ne mogu složiti. Neriješen je ostao spor o ravnopravnosti hrvatskoga i slovenskog jezika u Saboru te o novome razgraničenju općina po načelu narodnosti, pri čemu je talijanskim zastupnicima

bilo stalo da od gradića s talijanskom većinom odcijepi hrvatsku i slovensku okolicu i time osigura talijansku prevlast. Stoga je Sabor 1910. godine bio raspušten. To je zakočilo politički život s obzirom da nijedna odluka nije mogla biti donesena. Posredovanjem bečke vlade napetost je ipak popustila, no nije došlo do konkretnih političkih dogovora. Ni izbori za Carevinsko vijeće 1911., kao ni izbori za Pokrajinski sabor 1914., nisu unijeli nikakve promjene u politički život zemlje. Početak Prvoga svjetskog rata 1914. god. značio je prekid nacionalnih borbi u Istri. Italija je 1915. god. istupila iz dugogodišnjega saveza s Njemačkom i Austro-Ugarskom, priklonivši se antiosovinskim saveznicima, što je bio jasan znak da teži za ekspanzijom k istočnojadranskoj obali. Godine 1916. raspušten je Pokrajinski sabor Istre i uveden Komesarijat.

Prva hrvatska čitaonica nastala je u Kastvu 1866.

Prostor Pokrajine Istre s Kvarnerskim otocima šezdesetih se godina XIX. st. našao u jeku hrvatskoga narodnog preporoda, unutar kojega se afirmirao i čitaonički pokret, posebno u liburnijskoj Istri od Brseča do Kastva. Prva čitaonica nastala je u Kastvu 1866. godine, a zatim su čitaonice počele nicati u brojnim mjestima diljem Liburnije. Unutar čitaonica započelo se s nizom djelatnosti ne samo iz područja kulture i prosvjete nego i onih u svezi s političkim, osobito nacionalnim segmentom javnoga djelovanja. Narodni preporod navedenoga područja našao je tako u čitaonicama vrlo snažno, a u nekim dijelovima i jedino uporište jer su one bile mesta u kojima se nije potiskivala hrvatska riječ, već baš obratno. U njima niču i početci, npr., kazališnoga života i scenske umjetnosti na hrvatskome jeziku. Afirmale su pisani riječ ne samo kao opće čovjekovo dobro nego i kao moćno oružje u borbi tada obespravljenih za njihova prava, demokratske slobode i ravnopravnost s pripadnicima drugih naroda.

Održan Križni put Stazom sv. Šimuna

U subotu, 13. travnja održan je biskupijski Križni put mladih Stazom sv. Šimuna u Gračiću, u organizaciji dijecezanskog Vijeća za duhovna zvanja, ministrante i pastoral mladih Porečke i Pulsko-biskupije. Oko 120 mladih iz svih dijelova Biskupije okupilo se u Gračiću kako bi hodom kroz pitom krajolik središnje Istre, u zajedništvu, molitvi, pjesmi i druženju proveli jedan drugačiji, ali posve ispunjujući dan. Križni put Stazom sv. Šimuna održava se neprekidno od 2000. godine. Iz Pule je i ove godine organiziran autobus za odlazak u Gračiće. Dužina je staze 11,5 kilometara koje se moleći pobožnost Križnoga puta prijeđe za otprilike nešto više od 4 sata. Okupljanje je bilo kod župne crkve sv. Vida gdje je mladima dobrodošlicu izrazio župnik domaćin vlč. Maksimilijan Ferlin. Uime dijecezanskoga Vijeća za duhovna zvanja, ministrante i pastoral mladih pozdrav

je izrekao pročelnik vlč. Rikard Lekaj. U nošenju križa i čitanju postaja izmjenjivali su se mladi iz raznih dijelova Biskupije. Osim vlč. Lekaja i župnika domaćina vlč. Ferline sudjelovali su i: vlč. Filip Celent, vlč. Carlos Arturo Fonseca Farfan, o. Nikola Rožanković, vlč. Goran Levak te fra Leopold Mičić. Na Križnom putu bile su i dvije redovnice: s. Natalija iz reda sestara Milosrdnoga Isusa te s. Andreja, karmeličanka s Krka, koja je došla s nekoliko mladih. Staza Križnoga puta prolazi kroz netaknutu prirodu središnje Istre, a započinje uz crkvicu sv. Šimuna iz 14. stoljeća. U cijelosti prolazi područjem koje je početkom sedamdesetih godina proglašeno zaštićenim krajolikom. Različitost podloga, laporja i vaspnenca, dovela je do fenomena neobično razvedena reljefa gdje su u laporima formirane potočne doline, dok čvršći vaspnenci izgrađuju više brežuljke i glavice, koji dominiraju

krajolikom. Sklad postojećih poljoprivrednih površina s autohtonom šumskom vegetacijom dopunjjen je brojnim kulturno-povijesnim spomenicima sa sveprisutnim motivima tipične arhitekture ovoga kraja. Staza vodi u Žlepčare, malo selo nekadašnjih mlinara, gdje se još vide ruševine mlinova. Prateći korito potoka izvan sela, stiže se do najljepših istarskih slapova, Sopota. Put dalje vodi prema Škrbanjskom brigu i mjestu Lovrići, a zatim do crkve sv. Stjepana na mjesnom groblju, kraj koje je 15 metara visok zvonik. Jedan od ljepših vidikovaca jest i brdo na kojem se nalazi crkva sv. Marije Magdalene, a od nje staza nastavlja prema dvadeset minuta udaljenom brdu Piščietak, u čijem se podnožju nalazi izvor koji, kažu mještani, nikad ne presušuje. Po povratku u Gračiće sudionike Križnoga puta dočekao je ručak: domaća jela i kolači.

Posebna proslava blagdana Milosrdnoga Isusa

KRINGA/MOFARDINI Na Nedjelju Božjega Milosrđa (drugu uskrsnu) u Kringi je održana svečana sveta misa koju je služio domaći župnik Stipan Bošnjak, u koncelebraciji župnika iz Žbandaja vlč. Ivana Kramara. Ispovijedali su svećenici Mladen Pranjić, Josip Kalčić, Milan Milovan, Dragutin Goričanec i Blaž Bošnjaković. Još su došli i hodočasnici iz Vrpolja, Zadra, Zagreba, Rijeke, Slovenije i Njemačke – sve u svemu, oko 200 ljudi. Bilo je veliko nevrijeme pa je vlč. Goričanec s grupom hodočasnika iz Karlovca koji je i ovaj put osobno vozio svojim autobusom bio u zakašnjenju, ali smo ih solidarno čekali uz molitvu i pjesmu te započeli misno slavlje po njihovu dolasku. Nije padala samo kiša, nego i obilna tuča (grad!) tako da se slavlje nije moglo odvijati u Mofardinima gdje se nalazi kapelica Milosrdnoga Isusa, nego u župnoj crkvi u Kringi. Crkva je bila puna i valjda su se svi ispojedili. Osobno primjećujem kod ovih častitelja Milosrdnoga Isusa da je veća duhovna izgrađenost, veće prepoznavanje grijeha i veća osjetljivost na grijehu nego drugdje. Misnik je istaknuo želju Tome Apostola da on sam susretne Isusa (uskrsloga)... dok je Isus pohvalio „one koji ne vidješ, a vjeruju“, one koji vjeruju na riječ (ostalih) apostola, a to smo i mi danas jer ako vjerujemo, vjerujemo na navještenu i propovjedanu riječ, a ne zato što smo sami vidjeli ili opipali ono što vjerujemo. Župni zbor iz Žbandaja snažno je prožimao liturgiju pjevajući na hrvatskom i latinskom jeziku. Vrijeme se smirilo pa smo se poslije mise pošli (svatko osobno) pomoliti ispred kapelice. Mještani nas uvijek lijepo počaste i okrijepe. Uz okrepu čuju se u nevezanim razgovorima svjedočanstva o primljenim milostima koja se revno bilježe i čuvaju, o čemu ćemo opsežno jednom drugom prilikom. (Blaž Bošnjaković)

Hodočašće u Mariju Bistrigu i Krašić

Iove su se godine pod vodstvom župnika Željka Zeca bračni parovi i ostale odrasle osobe iz Župe sv. Lucije Pazinske i Sv. Jurja – Stari Pazin dana 4. 5. 2019. uputili na hodočašće. Kako je mjesec svibanj posvećen Djevici Mariji, za odredište smo izabrali Mariju Bistrigu i Krašić. Vremenska prognoza nije bila obećavajuća, ali vjera, dobra volja i molitve učinile su i oblačan dan vedrim. Prekrasna zelena panorama brežuljkastog Hrvatskog zagorja očarala nas je svojom ljepotom. Svetište u Mariji Bistrici, vrlo uredno, mirno i nekako dostojanstveno, upravo kako priliči Mariji, Majci Isusovoj. U 11,00 sati održana je sveta misa gdje je uz domaćega župnika vlč. Domagoja Matoševića koncelebrirao naš vlč. Zec s još šest svećenika Kruničarskoga bratstva sv. Dominika iz Zagreba. Misu je predvodio vlč. Slavko Slišković, provincijal Hrvatske dominikanske provincije. U ispunjenoj crkvi vlč. Slišković održao je nadahnutu propovijed u kojoj se osvrnuo na nemjerljivu ulogu majke u našem životu. Kao što se tijekom života s pouzdanjem utječemo zemaljskoj majci, to se još više predajemo u ruke nebeskoj majci Mariji kojoj predajemo svoje tjeskobe, patnje, žalosti, ali i radosti, sve ono od čega se sastojiivot.

Crna Gospa

Nakon sv. mise vlč. Matošević veoma nam je sadržajno ispričao povijest Svetišta. Naime, u središtu glavnoga oltara nalazi se Crna Gospa. Zanimljivo je da takve crne kipove nalazimo i u nekim drugim svetištima diljem Europe: Loreto, Monserat, Čestohova... Zašto su crni? Kao prvo, zbog patine vremena, a i načina kako su se tijekom stoljeća čuvali. Ovaj se drveni kip iz Marije Bistrice u početku nalazio u maloj kapeli izvan mjesta. Zbog navale Turaka skriven je i zazidan u nišu u ondašnjoj crkvi. Nakon mnogo godina čudesno je otkriven, međutim, nakon nekog vremena opet je zbog straha zazidan, sada ispred oltara. Potom je opet slučajno pronađen. Hodočašća su zbog toga krenula već u 17. st. Zbog povećanja broja posjetitelja crkva je proširena,

ali je 1880. u požaru potpuno uništena. Bilo je to 14. 8., dan uoči Velike Gospe. Sve je uništeno osim glavnoga oltara i drvenoga kipa Majke Božje Bistričke pa je djelomice i od toga crna boja. No, crnom se bojom želi naglasiti i to da nije važna izvanska ljepota, već unutarnja, ona koju Marija nosi u srcu, a to je vjera, predanje i ustajnost. Ono što nam je privuklo pozornost jest to da je kip Marije s Isusom u naručju odjeven u haljinicu. To se rijetko viđa u crkvama Istre, ali se nailazi u crkvama Italije, Španjolske i Portugala. Haljinice se mijenjaju tijekom godine, a u vrijeme korizme kip nije odjeven. Zidovi su crkve oslikani motivima iz Isusova života, a napravili su ih hrvatski slikari-naivci. Inače, ovo je svetište vrlo važno za hrvatski narod jer je tu 1971. održan Marijanski susret, 1984. Euharistijski kongres, a 1998. godine ovo je mjesto posjetio prvak Katoličke Crkve, papa Ivan Pavao II., kada je našeg kardinala Alojzija Stepinca proglašio blaženim. Imali smo prilike vidjeti i misnicu koju je Papa tada nosio, a čuva se iza glavnoga oltara. Nakon razgledavanja vanjskoga dijela Svetišta pozornost nam je plijenio prekrasan brežuljak s istočne strane na kojem se nalaze postaje Križnoga puta. Ideju da se tu napravi Križni put dao je blaženi Alojzije Stepinac te je prve četiri postaje sam naručio od kamena iz Carrare (Italija). Praćeni sitnom kišicom, od postaje do postaje moleći i pjevajući, došli smo na

vrh brda iz kojeg se pruža prekrasan pogled na Svetište i cijeli kraj.

Zrno koje je umrlo radi plodova vječnosti

Put nas je u popodnevnim satima odveo do Krašića, malog mjesta koje se nalazi u „dolini kardinala“. Dolina je dobila to ime jer je tu osim kardinala Stepinca rođen i nama vremenski bliži kardinal Franjo Kuharić kojeg je sam Stepinac i zaredio. Vlč. Ivan Vučak, župnik Krašića, upoznao nas je sa životnim putem i prilikama u kojima je živio i djelovao naš blaženik Alojzije Stepinac. Još kad je primio službu zagrebačkoga nadbiskupa, izjavio je: „Vidim da će moje služenje u Zagrebačkoj nadbiskupiji biti križni put.“ To se i obistinilo jer je on bio zrno koje je umrlo radi plodova vječnosti. Bio je branitelj ljudskoga dostojanstva, a podnio je mučeništvo i smrt zbog obrane jedinstva Katoličke Crkve, istaknuo je vlč. Vučak. Da bi se razumjelo položaj i život blaženoga Alojzija, treba nešto znati i o političkim prilikama u to vrijeme. Naime, postojale su tenzije da se naša Crkva u Hrvatskoj (Jugoslaviji) odvoji od Crkve u Rimu. Na montiranom sudskom procesu 1946. kada je Stepinac osuđen na 16 godina stroga zatvora, 5 godina gubitka građanskih prava i 1 mjeseca samice, izjavio je: „Isus Krist je Bog! Isus je Sin Božji! Mi smo za njega spremni

i umrijeti, a po svemu što ste iznijeli
MOJA JE SAVJEST ČISTA!"

Kardinal bez ruha

Zanimljivo je da je Stepinac nakon što je odradio samicu i pet godina zatvora u Lepoglavi prebačen u kućni pritvor u župni stan u Krašić. Tu su ga dočekali mlađi župnik Josip Vraneković i pet časnih sestara, služavke maloga Isusa, kojima je bila oduzeta kuća, pa su se i one tu sklonile. U zatočeništvu u Krašiću papa Pio XII. dana 12. siječnja 1953. imenovao je Alojzija Stepinca kardinalom. Nakon takvoga imenovanja kandidat mora u Rimu preuzeti kardinalsko ruho. Međutim, Stepinac je dobro znao da ukoliko izade iz države, više mu ne bi bio omogućen ponovni ulazak. Bojao se i da se u tom slučaju ne rasprši stado bez pastira. Stoga je Stepinac jedini kardinal u povijesti koji nikad nije preuzeo ni obukao kardinalsko ruho. Kako je kasnije utvrđeno, kardinal je sustavno trovan hranom. Nastupila je bolest, a nakon 14 godina psihičkog i fizičkog maltretiranja i smrt 10. 2. 1960. Posljednji mu je zaziv bio: „Blagoslovljeno Božje ime, FIAT VOLUNTAS TUA!“ Dakako da smo se s

velikim poštovanjem poklonili ispred bočnoga oltara gdje se čuva relikvija (kost malog prsta) i zavoji natopljeni krvlju (puštali su mu krv na nozi). Isto tako zastali smo i ispred kamene špilje Gospe lurdske koju je sagradio zajedno s kiparicom Milom Wood (ona mu je kasnije napravila i posmrtnu masku koju smo vidjeli na zidu). Nakon crkve razgledali smo župni stan i prostorije u kojima je boravio, molio, trpio za vjeru, za narod i za Boga. Obilaskom Križnoga puta i prekrasne fontane Mi-

losrdnoga Isusa oprostili smo se od Krašića mišlu koliko mogu pojedine izvanredne osobe zadužiti ne samo kolege svećenike nego i čitav jedan narod. On je branio i obranio vjeru svojih pradjedova, a mi sada u daleko boljim političkim prilikama dužni smo je čuvati i prenositi mladima. Na odlasku još smo jednom pogledom obuhvatili „dolinu kardinala“ s nadom da ćemo se vratiti u ove krajeve i slaviti njegovo proglašenje svetim. (Mirjana Ferenčić)

Dijamantni pir!

Božjom su milošću 4. travnja 2019. god. naši dragi roditelji Marija rođ. Buić i Zlatko (Oreljko) Pahor proslavili 60. obljetnicu braka – dijamantni pir! Slavlje je započelo obnovom zavjeta u rodnoj kući, uz vlc. Antu Žufića koji je predvodio i misu zahvale navečer u župnoj crkvi BDM od Ružarija u Trvižu. Čestitari su se smjenjivali danima, a najdraži su gosti zasigurno bili unuci Denis i Glorija, Petra s Ivanom te Nensi s Miodragom koji su noničima doveli i prauaune Erika i Tesu, a stigli su sa svih strana, uz ostale uzvanike, na završno slavlje u subotu, 6. travnja – pravi dijamantni pir. Uz požutjele crnobijele fotografije s vjenčanja iz sada već davne 1959. god. prisjetili su se roditelji zajedničkog životnog puta u kojem je bilo, kao i u svakom životu, i radosti i tuge, naročito kad im je

nedugo nakon rođenja umro prvoorođeni sin Boris. Ipak su hrabro dalje kročili kroz život, težačkim rukama i u vjeri odgojili i školovali troje djece tako da smo nas dvije kćeri liječnice, članice Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva - Istarska podružnica, a sin Milovan velika im je radost jer sa svojom obitelji živi u rodnoj kući. Uz Božju volju, vjerujemo da su i prisutnost bližnjih te rađanje i rast unuka i dolasci prauauna također doprinijeli da naši dragi roditelji dožive ove dane. Prigodnu čestitku uputio im je i njihov dugogodišnji župnik vlc. A. Žufić koji je uz riječi pjesme "Ljubav", iz Poslanice sv. Pavla Korinćanima, naglasio "da smo mi, djeca, njihova tri cvijeta koja su nikla i hranjena bila, i jesu i danas, LJUBAVLJU". Hvala i slava Bogu! (Vesna, Milovan i Snježana)

„Djeca, budućnost svijeta“ - XXIII. Dječji festival duhovne glazbe „Iskrice“

Ovogodišnji festival, održan pod geslom „Djeca, budućnost svijeta“, okupio je izvođače iz Porečke i Pulске biskupije te Riječke nadbiskupije, nastupilo je sveukupno oko 220 mališana.

Nastupilo je 9 zborova te jedna mlada pjevačica u solističkoj izvedbi. Upravo je ona, mala Laura Tina, učenica riječke Katoličke osnovne škole Josip Pavlišić, pobijedila na ovogodišnjim „Iskricama“ pjesmom „Blagolovljena“. Festival je započeo okupljanjem izvođača u vodnjanskoj župnoj crkvi sv. Blaža gdje je sudionicima riječ pozdrava uputio vodnjanski župnik Marijan Jelenić te im udjelio blagoslov s Presvetim. Mali pjevači su se potom uputili prema Narodnom trgu. Ondje su se, nakon otpjevane himne Iskrice, nazočnima obratili predstavnici gradskih i crkvenih vlasti. Uime gradonačelnika Vodnjana Claudiјa Vitasovića pozdrave okupljenima uputio je Corrado Gheraldo, predsjednik Gradskog vijeća Vodnjana, koji je ujedno i ravnatelj vodnjanske osnovne škole. Uime organizatora, Hrvatskog katoličkog zbora „MI“, Osnovne zajednice Vodnjana, skupu se obratila Melita Balaković.

Ispred Porečke i Pulске biskupije te vodnjanske Župe sv. Blaža skup je pozdravio mjesni župnik vlč. Jelenić. On je istaknuo kako je s ovim, 23. izdanjem festivala Iskrice, na tom glazbenom događaju nastupilo oko 10 200 djece. Podsjetio je da je Festival od samoga početka stavljen pod moćnu zaštitu nebeskoga zagovornika, sluge Božjega Egidija Bulešića. Nakon natjecateljskog dijela, dok je Prosudbeno povjerenstvo odlučivalo, u revijalnom bloku, s nizom poznatih duhovnih uspješnica nastupila je Katarina Smoljan.

Pjevači

Prije nastupa pobjednice Laure Tine pojašnjeno je da ona ne pjeva ni u jednom zboru, ali voli pjevati mlađoj braći te da je stihove svoje pjesme napisala sama, tekst joj je pomogao uboljetiti njezin otac Dorijan Škrobonja, koji ujedno potpisuje glazbu i aranžman. Sa svojih devet i pol godina, osim glasom, Laura se posebno istaknula vještim i odmjeranim scenskim nastupom. Već se niz godina u sklopu Iskrice održava i literarni natječaj Egidije Bulešić. Ove je godine na natječaj pristiglo 18 radova, značajno više nego

prethodnih godina. Prvo mjesto osvojila je Sara Kuftić, učenica Osnovne škole Vodnjan, pod vodstvom mentorice Katarine Jelinčić, za rad naslova „Dugo očekivana sreća“. Drugo mjesto osvojila je Nikol Šorić iz pazinske Osnovne škole Vladimira Nazora, uz mentoricu Irenu Šćulac. Treće mjesto pripalo je učeniku pulske Škole za odgoj i obrazovanje Raulu Peruško, uz mentoricu Margaretu Pejić.

Zborovi

Zborovi su za svoje nastupe nagrađivani u više kategorija: posebne nagrade za najbolji tekst, glazbu i aranžman te nagrade za izvedbu novih i poznatih skladbi u kojoj su nagrađeni zasebno zborovi osnovnih škola i župa. Drugo mjesto u kategoriji izvedbe poznatih skladbi među osnovnim školama pripalo je Zboru Osnovne škole Vodnjan za nastup pjesmom „Sva djela Gospodnja“, pod vodstvom mentora Bogdana Fabrisa. Prvoplasirani je u toj kategoriji Zbor Područne osnovne škole Lupoglav „Mali zbor“ koji je pjesmu „Gospodine, ti si pastir moj“ izveo pod vodstvom vjeroučiteljice Jasmine Ladika. Treće mjesto u kategoriji izvedbe poznatih skladbi

među župnim zborovima osvojili su: Zbor „Mladi od sv. Jurja“ koji su pjesmu „Vida en ti“ izveli pod vodstvom Vesne Drndić te Dječji zbor Župe sv. Kuzme i Damjana iz Fažane, pod vodstvom zborovođa Tee Mužić i Kristine Kamalić, za pjesmu „Ljubav je pronašla put“. Drugoplasirani su Zbor „Mali od sv. Jurja“ iz župe Stari Pazin, koje vodi Vesna Drndić, za nastup pjesmom „Primi, Bože, moje ruke male“ te Zbor „Egidije Bulešić“ Župe sv. Blaža Vodnjan, pod vodstvom Ivane Pajković, za pjesmu „Gospode, trebam te“. Prvu nagradu u kategoriji izvedbe poznate duhovne skladbe među župama osvojio je Dječji zbor Župe sv. Roka iz Galižane za dvojezično izvedenu pjesmu „Invochiamo la tua presenza“ – „Zazivamo twoju prisutnost“, koju je 15 mališana otpjevalo pod vodstvom Katarine Knežević.

Nove skladbe

Na ljestvici izvedbe novih skladbi, u konkurenciji župnih i školskih zborova, trećeplasirani je zbor „Angeli binachi“ iz Talijanske osnovne škole Edmondo De Amicis iz Buja, koji je pjesmu „Camminiamo verso te, Signore“ izveo pod ravnanjem Vesne Jugovac Pavlović, ona potpisuje tekst i glazbu, a aranžman je realizirao Mauro Giorgi. Drugo mjesto pripalo je Lauri Tini za njezinu pjesmu „Blagoslovljena“, a prvo mjesto Zboru „Nebeske iskrice“ za skladbu „Djeca mogu mijenjati svijet“, čiji tekst potpisuje Mirela Tuhtan, glazbu Ivana Marčelja te aranžman Aleksandar Valenčić. Nagradu za najbolji tekst među novim skladbama osvojila je pjesma „Blagoslovljena“, pobjednička pjesma Festivala, čiji tekst potpisuje Laura Tina i njezin otac Dorijan Škrobonja. Nagradu za najbolju glazbu osvojila je pjesma „Djeca mogu mijenjati svijet“ u izvedbi Zbora „Nebeske iskrice“ iz riječke Župe sv. Mateja – Viškovo. Autorica je glazbe voditeljica zbora Ivana Marčelja, a aranžman potpisuje Aleksandar Valenčić. (Tiskovni ured PPB)

U ROVINJU OBILJEŽENA 25. OBLJETNICA OSNUTKA UDRUGE SVETOG VINKA PAULSKOG U RH - KONFERENCIJE SVETE EUFEMIJE ROVINJ

U nedjelju, 12. svibnja u rovinjskom Oratoriju svečano je obilježena 25. obljetnica osnutka Udruge sv. Vinka Paulskog, Konferencije sv. Eufemije.

Tom je prigodom predstavljena monografija o radu Konferencije pod nazivom STOPAMA SV. VINKA PAULSKOG. Uvodnu riječ održao je duhovnik Udruge i župnik Župe sv. Eufemije mons. Vilim Grbac koji je zahvalio članicama na njihovu dugogodišnjem predanom radu u gradu Rovinju. Program je vodila predsjednica Udruge i urednica Monografije Vesna Terzić. O samim začetcima osnivanja Udruge sv. Vinka Paulskog u RH govorila je Mirjana Zidarić, članica prvoosnovane Konferencije u Istri, Konferencije sv. Jurja iz Pazina. Gost-predavač fra Ljubo Sestar prenio je svoje dugogodišnje iskustvo karitativnoga rada u Njemačkoj.

Predstavljajući Monografiju, urednica Vesna Terzić zahvalila je svima koji su doprinijeli realizaciji: mons. Ivanu Milovanu, biskupu u miru, koji je 1994. prilikom osnivanja bio župnik u Rovinju, mons. Vilimu Grpcu na uvodnoj riječi i svesrdnoj pomoći, vlč. Milanu Zgrabliću, dugogodišnjem župniku, i svim ostalim duhovnicima. Zahvalila je Dini Beletić, prvoj predsjednici Udruge u Rovinju, a ujedno i prvoj predsjednici Nacionalnoga vijeća u RH, gđi Veroniki Kovačević, dugogodišnjoj podpredsjednici Udruge i svima ostalima koji su svojim pisanim osvrtima opisali svoje iskustvo predsjedanja Udrugom, Silvani Matohanca Rudan, Rebeki Sebastijan i Martini Ilakovac, kćeri pokojne predsjednice Lidije Čutek. Uz članove Udruge sv. Vinka i Caritasa Rovinj, kao gosti nazočili su predstavnici Konferencija sv. Vinka iz Pazina, Pule, Buja i Rijeke. Predstavnica sestara milosrdnica s. Veronika Popić osvrnula se na simpozij Vinkovske obitelji u Rimu 2017. g prilikom obilježavanja 400. obljetnice Vinkovske karizme te izvijestila o novim planovima rada Udruge s beskućnicima. Tehnička urednica Monografije Mirjana Ferenčić govorila je o realizaciji knjige koja je bogato ilustrirana i tiskana na 64 stranice u boji. Nakladnik: Udruga sv. Vinka Paulskog u RH, za nakladnika Andelka Samardić; urednica je Vesna Terzić. Uredništvo čine: Vesna i Davor Terzić, Dina Beletić, Veronika Kovačević, Silvana Rudan-Matohanca, Rebeka Sebastijan i Martina Ilakovac. Program je s nekoliko skladbi popratio rovinjski kantautor Davor Terzić. Svečani dio programa završen je podjelom zahvalnica članicama Udruge i zahvalom sponzorima: Gradu Rovinj – Città di Rovigno, Župi sv. Eufemije, Caritasu Rovinj, Jež tisku, EICO-u d.o.o. Rovinj, restoranu Graciano – obitelji Švić, TZ Grada Rovinja i ostalima. Obilježavanjem obljetnice Udruge sv. Vinka, Konferencije sv. Eufemije započeli su i Dani otvornih vrata udruga Grada Rovinja – Manifestacija DOVU koju je 2012. godine pokrenuo Ured za udruge Vlade RH. Misno slavlje predvodio je župnik mons. Vilim Grbac, u zajedništvu s kapelanom Damijom Štificem. Završno je druženje održano u restoranu Graciano u Rovinju. (Davor Terzić)

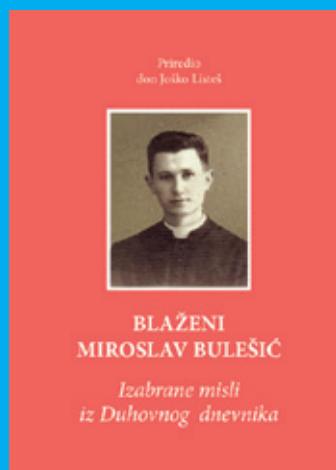
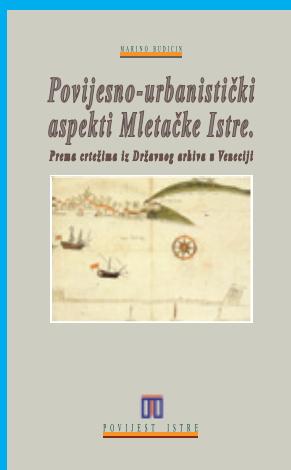

POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVIĆA"

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o. Pazin
Narudžbe na tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082
PULA, Dantev trg 1, tel. 052/216 498
POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

POLIKLINIKA ZA
OFTALMOLOGIJU I
ESTETSKU MEDICINU

BROJ 1 U RIJECI ZA LASERSKO SKIDANJE DIOPTRIJE

NOVO!

SMART SURF - NAJNOVIJA TEHNOLOGIJA SKIDANJA DIOPTRIJE BEZ DODIRA OKA

INDIVIDUALNI PRISTUP

PREDOPERATIVNI PREGLED

VRHUNSKA TEHNOLOGIJA

Rezervirajte termin na
051/410-033.

EXCIMER LASEROM korigiramo kratkovidnost, dalekovidnost, astigmatizam, loš vid na blizinu, ožiljke rožnice itd.

Mr. sc. Bernard Mrak, dr. med., jedan od vodećih hrvatskih oftalmologa, na raspolaganju je svakog radnog dana od **15 do 16 sati za besplatne konzultacije.**

POLIKLINIKA LASER RI, Čavja 58, (Čavle) Rijeka - HR
Tel.: +385 (0)51 410 033, E-mail: info@poliklinika-laser-ri.hr
www.poliklinika-laser-ri.hr

Poliklinika Laser RI

HODOČAŠĆE BOLESNIKA

Uponedjeljak po Duhovima, 10. lipnja 2019., na blagdan Blažene Djevice Marije Majke Crkve, upriličit će se u franjevačkoj crkvi u Pazinu **HODOČAŠĆE ZA BOLESNIKE, NEMOĆNIKE I OSOBE STARIJE DOBI**, prema sljedećem rasporedu:

16,00 – Prihvatanje hodočasnika i početak ispovijedanja

17,00 – Sv. krunica i Litanije Majke Božje

17,30 – Koncelebrirana sv. misa koju predvodi mons. Dražen Kutleša.

Za vrijeme sv. mise dijelit će se bolesničko pomazanje. Poslije sv. mise zajednički je rekreativni susret.

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN

- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE

- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:30

SUSRET S IZVOROM

- komentar nedjeljnog Evangelija
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobrile 6, Pazin - tel: 052/ 88 77 11
www.radioistra.hr